

חשבונאות ניהולית

סטודנטים יקרים

לפניכם ספר תרגילים בקורס חשבונאות ניהולית. הספר הוא חלק מפרויקט חדשני וראשון מסוגו בארץ במקצוע זה, המועבר ברשת האינטרנט On-line. הקורס באתר כולל פתרונות מלאים לספר התרגילים.

הפתרונות מוגשים בסרטוני וידאו המלווים בהסבר קולי, כך שאתם רואים את התהליכים בצורה מובנית, שיטתית ופשוטה, ממש כפי שנעשה בשיעור פרטי.

את הקורס בנה רו"ח תמיר וימן, מרצה מבוקש אשר לימד אלפי סטודנטים מרוצים.

אז אם אתם עסוקים מידי בעבודה, סובלים מלקויות למידה, רוצים להצטיין או פשוט אוהבים ללמוד בשקט בבית, אנחנו מזמינים אתכם לחוויית לימודים יוצאת דופן וחדשה לחלוטין, היכנסו עכשיו לאתר



אנו מאחלים לכם הצלחה מלאה בבחינות

צוות האתר Gool

גול זה בול. בשבילך!

לפתרון מלא בסרטון וידאו היכנסו ל- www.Gool.co.il

כתב ופתר - רו"ח תמיר וימן ©

תוכן עניינים : חשבונאות ניהולית

3 תרגילים לפרק: עלויות ותמחיר הזמנה
21 תרגילים לפרק: הקצאת עלויות משותפות
30 תרגילים לפרק: נקודת איזון ותרומה ליחידה
42 תרגילים לפרק: עלויות רלוונטיות לקבלת החלטות
50 תרגילים לפרק: תמחיר תהליך
68 תרגילים לפרק: תמחיר מבוסס פעילויות ABC
79 דף נוסחאות

תרגילים לפרק: עלויות ותמחיר הזמנה

שאלה מספר 1

בחברת החאש-ורוש מייצרים מוצרים שונים.

ביום 31.12.2005 התכנסה הנהלת החברה ואמדה את עלויות החברה לשנת 2006:

עלות (₪)	פירוט
100	עלות חומרי גלם
150	עלות חומרי עזר
50	עלות עבודה ישירה
75	הוצאות פחת (מחושבות לפי קו ישר)
25	עלויות עקיפות אחרות
10	כמות חומרי גלם (ק"ג)
25	שעות עבודה (שעות)

החברה מעמיסה עלויות עקיפות על מוצריה השונים על פי כמות שעות עבודה.

מה סך העלויות העקיפות בחברה החזויות לשנת 2006?

- א. 200 ₪
- ב. 225 ₪
- ג. 250 ₪
- ד. 275 ₪
- ה. 300 ₪

בהנחה כי החברה בוחרת להעמיס עלויות עקיפות לפי כמות שעות עבודה ישירה, מהו תעריף העמסה של החברה לשנת 2006?

- א. 8 ₪
- ב. 10 ₪
- ג. 12 ₪
- ד. 14 ₪
- ה. 16 ₪

הנח כעת כי חשב החברה ערך תחשיב משלו בנוגע לעלויות העקיפות של החברה, כאשר גם הוא מעמיס עלויות עקיפות לפי כמות שעות עבודה ישירה. לפי התחשיב, מקדם העמסה לעלויות העקיפות הוא 5 ₪ לשעת עבודה. חשב החברה צופה כי החברה תשקיע כ- 30 שעות עבודה ישירה.

הנח כי בפועל לחברה התהוו עלויות עקיפות בפועל של 100 ₪. מהי העמסת חסר או יתר של החברה לפי אומדני החשב?

- א. העמסת חסר 100 ₪
- ב. העמסת יתר 100 ₪
- ג. העמסת חסר 50 ₪
- ד. העמסת יתר 50 ₪
- ה. העמסת יתר 25 ₪

שאלה מספר 2

חברת "דני-דין" מייצרת מוצרים על פי הזמנה.

להלן נתונים לחודש מאי 2010 שנלקחו מספרי החברה:

- א. סה"כ עלות שכר עבודה בחודש מאי: 720,000 ₪. מתוכו סכום של 520,000 ₪ נזקף לעלות עבודה ישירה
- ב. במשך חודש מאי נרכשו חומרים בעלות של 600,000 ₪. השימוש בחומרים בייצור הסתכם ב- 555,000 ₪ חומרים ישירים ו- 45,000 חומרים עקיפים.
- ג. סך העמסת היתר של העלויות העקיפות בחודש מאי: 25,000 ₪
- ד. הוצאות עקיפות שונות (בפועל): 350,000 ₪ (הוצאות אלה אינן כוללות עבודה עקיפה וחומרים עקיפים)
- ה. תעריף שעת עבודה במפעל בחודש מאי: 26 ₪ לשעה.
- ו. החברה מעמיסה את העלויות העקיפות על בסיס כמות שעות העבודה הישירה

מהו סך העלויות העקיפות שהועמסו במהלך חודש מאי 2010?

- א. 620,000 ₪
- ב. 595,000 ₪
- ג. 570,000 ₪
- ד. 300,000 ₪
- ה. 655,000 ₪

הנח כעת כי לחברה עלויות עקיפות בסכום של 700,000 ₪. מהו תעריף העמסת עלויות עקיפות

של החברה?

- א. 1 ₪
- ב. 2.25 ₪
- ג. 3.25 ₪
- ד. 3.5 ₪
- ה. 4.1 ₪

שאלה מספר 3

ההבחנה בין עלות ישירה לעלות עקיפה מבוסס על ההבחנה:

- א. בין עלות משויכת/מזוהה ליחידת עלות לבין עלות שאינה משויכת/מזוהה ליחידת עלות
- ב. בין עלות להוצאה
- ג. בין עלות תקן לעלות בפועל
- ד. בין עלות לטווח קצר לעלות בטווח ארוך ביחס להיקפי ייצור
- ה. בין עלות משתנה לעלות קבועה ביחס לעלות קבועה

שאלה מספר 4

לפניך מספר היגדים המתייחסים לסוגי עלויות:

- I עלויות קבועות אינן משתנות כתוצאה משינויים בהיקף הפעילות ביחידת זמן נתונה (בתחום הרלוונטי)
- II היקף העלויות המשתנות אינו מושפע כלל מכל שינוי ברמת הפעילות
- III עלויות קבועות משתנות תמיד כתוצאה משינוי בהיקף פעילות ביחידת זמן נתונה
- IV עלויות משתנות הן עלויות המושפעות מכל שינוי ברמת הפעילות

בחר את האפשרות הנכונה:

- א. היגד I נכון
- ב. היגד II נכון
- ג. היגדים II ו-IV נכונים
- ד. היגדים I – III נכונים
- ה. היגדים I ו-IV נכונים

שאלה מספר 5

לפניך מספר היגדים:

- I קביעת עלות המוצר הינה חלק ממטרות התמחיר
- II עלות מוצר כוללת רק עלויות ישירות ועלויות קבועות
- III עלות מוצר מתנהגת באופן לנארי בהתאם לשינויים בהיקף הייצור

בחר את התשובה הנכונה:

- א. היגד I נכון
- ב. היגד II נכון
- ג. היגד III נכון
- ד. היגדים I ו-III נכונים
- ה. כל ההיגדים נכונים

שאלה מספר 6

חברת תמיר המלך מיישמת שיטת תמחיר הזמנה. ביום 01.01.2006 קיבלה החברה הזמנה (להלן: "ההזמנה") לאספקה של 200 יחידות GPS. בתמורה לכל מכשיר תקבל החברה סכום עתק של 360 ₪.

החברה פועלת לפי תקציב בשקלים, ולפיו:

250,000	שכר מנכ"ל החברה
200,000	פחת ציוד ומבנים
600,000	עלות עבודה ישירה
65,000	שמירה ואבטחה
130,000	אחזקת מבנים ומכונות
60,000	עבודה עקיפה
100,000	עלות חומרים

נתונים נוספים:

1. החברה צופה כי עובדיה ישקיעו 60,000 שעות עבודה.
2. החברה קבעה בסיס העמסה לעלויות העקיפות שהוא עלות עבודה ישירה.

ההזמנה:

3. החברה צופה כי תידרש השקעה של 150 שעות עבודה ישירות.
4. ההזמנה תדרוש 450 בטריות במחיר של 47 ₪ לבטרייה.
5. ההזמנה תידרש 50 ברגים מיוחדים בעלות של 15 ₪ לבורג.
6. 550 מתאמי ניווט בעלות של 5 ₪ למתאם.
7. לכל מכשיר יש לרכוש מקבלן משנה מסך בעלות של 32 ₪ ליחידה.

מהי עלות שעת עבודה ישירה?

- א. 8.5 ₪
- ב. 9 ₪
- ג. 9.5 ₪
- ד. 10 ₪
- ה. 11 ₪

מהו תעריף העמסת עלויות עקיפות בחברה?

- א. 1.175 ₪
- ב. 1.235 ₪
- ג. 1.5 ₪
- ד. 2.1 ₪
- ה. 2.145 ₪

מהי עלות ייצור מכשיר GPS אחד (עגל תשובתך)?

- א. 161 ₪
- ב. 172 ₪
- ג. 193 ₪
- ד. 211 ₪
- ה. 232 ₪

קבע מהו הרווח או ההפסד מקבלת ההזמנה לייצור 200 יחידות (עגל תשובתך)

- א. 21,545 ₪
- ב. 30,012 ₪
- ג. 35,000 ₪
- ד. 37,688 ₪
- ה. 41,234 ₪

שאלה מספר 7

חברת השובב מייצרת שני מוצרים בלבד: כדורים כחולים וכדורים אדומים.

להלן נתונים על עלויות הכדורים:

כדורים אדומים	כדורים כחולים	
3,500	10,000	עלות עבודה ישירה
2,500	2,000	עלות חומרי גלם
4,000	3,000	עלויות עקיפות שהועמסו
10,000	15,000	סה"כ עלויות

נתונים נוספים:

1. הנח כי כל הכדורים הכחולים נמכרו במהלך השנה
2. הנח כי כל הכדורים האדומים טרם נמכרו
3. בעת עריכת הדוחות הכספיים לשנת 2002, גילתה החברה כי היא ביצעה העמסת חסר של 5,000 ₪ ביחס לעלויות העקיפות שלה
4. החברה מקצה העמסת חסר למלאי ולעלות המכר לפי עלות המוצרים

נדרש:

- א. איזה סכום מסך העמסת החסר יוקצה לכדורים הכחולים ואיזה סכום יוקצה לכדורים האדומים?
- ב. כיצד משפיעה העמסת החסר על עלות המלאי בספרי החברה ועל הרווח של החברה?
- ג. ענה שנית על נדרשים א' וב' בהנחה כי החברה גילתה בסוף השנה כי היא ביצעה העמסת יתרת בסכום של 5,000 בסוף השנה ביחס לעלויות העקיפות ולא העמסת חסר

שאלה מספר 8

חברת "הברבור" הינה חברה העוסקת ביצירת תכשיטים לפי הזמנה.

בשנת 2002 קיבלה החברה הזמנה מלקוח א'. העבודה התקבלה בשנת 2002, והוכנה בשנה זו. תמורת העבודה התקבלה אף היא בשנת 2002.

סך עלות העבודה הישירה בשנת 2002 הסתכמה ב- 20,000 ₪. עלות חומרי הגלם אשר נדרשו לעבודה הסתכמו ל- 3,500 ₪. תמורת העבודה בסך של 42,500 ₪ התקבל בחודש דצמבר 2002.

החברה רשמה רווח של 6,500 בעבור ההזמנה.

החברה רשמה העמסת יתר בשנת 2002 בסכום של 3,500 ₪

נתונים נוספים:

1. התעריף לשעת עבודה ישירה בחברה הוא 32 ₪
2. החברה מייחסת את העלויות העקיפות להזמנות על ידי שימוש בתעריף העמסה קבוע מראש, שהוא בסיס העמסה שעות עבודה ישירות.
3. החברה מייחסת סטיות בעלויות עקיפות ליתרות סוף שנה של מלאי בתהליך, מלאי מוצרים גמורים ועלות המכר.

מהו תעריף העמסה של העלויות העקיפות לשעת עבודה ישירה בשנת 2002?

- א. 17.8 ₪
- ב. 19.2 ₪
- ג. 20.1 ₪
- ד. 25.6 ₪
- ה. 29.3 ₪

בשנת 2003 קיבלה החברה הזמנות נוספות (הזמנה ב' והזמנה ג'). הזמנה ב' הוכנה ונמסרה בשנה זו, והחברה אף קיבלה את מלוא התמורה בגינה.

הזמנה ג' טרם הועברו ללקוח.

החברה רשמה את העלויות הבאות:

הזמנה ג'	הזמנה ב'	
40,000 ₪	48,000 ₪	עלות עבודה ישירה בש"ח
7,000 ₪	10,000 ₪	עלות חומרי גלם בש"ח

נתונים נוספים:

- בשנת 2003 תעריף העמסת עלויות עקיפות של החברה הוא 20 ₪ לשעת עבודה ישירה
- בגין הזמנה ב' רשמה החברה העמסת חסר של 5,500 ₪
- החברה מייחסת סטיות בעלויות עקיפות ליתרות סוף שנה של מלאי בתהליך, מלאי מוצרים גמורים ועלות המכר.

מהו סכום עלויות הזמנה ג' כפי שיוצג במאזן החברה ליום 31.12.2003?

- א. 76,500 ₪
- ב. 80,000 ₪
- ג. 84,350 ₪
- ד. 91,025 ₪
- ה. 96,750 ₪

שאלה מספר 9

חברת "המחשבון" הינה חברה המתמחה בהכנת מטבחים מותאמים אישית ללקוח. לחברה עלויות ישירות ועקיפות בייצור המטבחים. החברה זוקפת עלויות עקיפות לכל הזמנה לפי בסיס שהוא שעות עבודה ישירה.

במידה ויש סטיות בייחוס העלויות העקיפות לפי העלויות בפועל, אזי החברה זוקפת סטיות לעלות המכר.

להלן נתונים אודות תחזית שהוכנה בתחילת שנת 2006 בנוגע לעלויות ייצור של החברה, וכן נתונים שהתבררו בסוף השנה בנוגע לעלויות בפועל:

פרטים	נתוני תחזית ש"ח (אומדנים)	נתונים בפועל ש"ח
עלות חומרי גלם	600,000	600,000
עלות חומרי עזר	140,000	160,000
עלות עבודה ישירה	500,000	500,000
הוצאות פחת	110,000	125,000
עקיפות אחרות	200,000	220,000
שעות עבודה ישירה (שעות)	100,000	100,000

במהלך שנת 2006 החלה החברה בייצור הזמנה ללקוח "דני". החברה החלה את הכנת המטבח ללקוח בשנת 2006, והכנתה הסתיימה בשנת 2007.

להלן נתונים ביחס להזמנה ללקוח זה:

פרטים	שנת 2006	שנת 2007
חומרי גלם (₪)	40,000	150,000
עבודה ישירה (₪)	150,000	?
שעות עבודה ישירה (שעות)	?	25,000

הניחו כי תעריף העמסה של העלויות העקיפות ותעריף העלות הישירה לשעת עבודה בשנת 2007 זהה לתעריף שנת 2006. כמו כן, תעריף שעת עבודה ישירה לכל עובדי החברה זהה.

החברה נוקטת בשיטת פחת על פני בלבד.

מהו תעריף העמסת עלויות עקיפות של החברה לשנת 2006?

- א. 1.5 ₪
- ב. 2.75 ₪
- ג. 4.15 ₪
- ד. 4.5 ₪
- ה. 5.1 ₪

מה סך העלויות בהם חויבה הזמנת הלקוח דני בשנת 2006? (התעלם מסטייה בעלויות עקיפות)

- א. 325,000 ₪
- ב. 356,500 ₪
- ג. 417,200 ₪
- ד. 502,500 ₪
- ה. 517,250 ₪

מה סך העלויות בהם חויבה הזמנת הלקוח דני בשנת 2007? (התעלם מסטייה בעלויות עקיפות)

- א. 287,500 ₪
- ב. 325,500 ₪
- ג. 387,500 ₪
- ד. 415,500 ₪
- ה. 487,500 ₪

מה סכום הסטייה בעלויות עקיפות בשנת 2006?

- א. העמסת חסר של 45,000 ₪
- ב. העמסת חסר של 55,000 ₪
- ג. העמסת יתר של 45,000 ₪
- ד. העמסת יתר של 55,000 ₪
- ה. תחזית החברה בנוגע לעלויות עקיפות תאמו את הנתונים בפועל

בדיון שנערך בדירקטוריון החברה, הוחלט כי העמסת יתר או חסר של עלויות עקיפות תיזקף לעלות המכר או למלאי בצורתיו השונות, בהתאם לסכום היתרות בחשבונות השונים.

בשנת 2006 סכום העמסת היתר של העלויות העקיפות הינה 60,000 ₪, וכן קיימים הנתונים הבאים:

עלות המכר	775,000 ₪
עלות מלאי תוצרת גמורה	225,000 ₪
עלות מלאי תוצרת בעיבוד	250,000 ₪

כיצד תשפיע החלטת הדירקטוריון על רווח החברה לשנת 2006?

- א. הרווח יקטן ב- 22,800 ₪
- ב. הרווח יגדל ב- 22,800 ₪
- ג. הרווח יקטן ב- 60,000 ₪
- ד. הרווח יגדל ב- 60,000 ₪
- ה. אין השפעה על רווחי החברה

שאלה מספר 10

חברת הפנינה עוסקת בהכנת יהלומים לפי הזמנת הלקוח. החברה נוקטת בשיטת תמחיר הזמנה. בחברה שתי מחלקות: מחלקה א' (מתמחה בליטוש) ומחלקה ב' (מתמחה בגימור).

לחברה סוגים שונים של עלויות: עלות חומרים, עלות עבודה ישירה ועלויות עקיפות. הנח כי מחלקה א' מעמיסה עלויות עקיפות לפי בסיס כמות חומרי הגלם. במחלקה ב' מעמיסים עלויות עקיפות על בסיס מספר שעות עבודה ישירה.

להלן תחזית עלויות החברה לשנת 2011:

סה"כ	מחלקה ב'	מחלקה א'	
350,000	100,000	250,000	עלויות חומרים ישירים
100,000	25,000	75,000	עלות עבודה ישירה (₪)
9,000	4,000	5,000	שעות עבודה ישירה
??	10,000	??	כמות חומרי גלם
177,000	52,000	125,000	עלויות עקיפות (₪)
--	--	25	תעריף העמסה לק"ג
--	13	--	תעריף העמסה לשעת עבודה ישירה

לאחרונה קיבלה החברה הזמנת יהלום מיוחד. להלן נתונים אשר נצברו ביחס להזמנת היהלום:

סה"כ	מחלקה ב'	מחלקה א'	
12,500	2,500	10,000	עלויות חומרים ישירים (₪)
1,175	400	750	עלות עבודה ישירה (₪)
25	10	15	שעות עבודה ישירה בפועל (₪)
450	300	150	כמות חומרי גלם בפועל
??	??	??	עלויות עקיפות (₪)

מה סך העלויות העקיפות שיועמסו על הזמנת היהלום?

- א. 3,880 ₪
- ב. 3,955 ₪
- ג. 4,150 ₪
- ד. 4,625 ₪
- ה. 5,100 ₪

מהו סך כמות חומרי הגלם המתוכנן לרבעון הראשון של שנת 2011 במחלקה א'?

- א. 1,500 ק"ג
- ב. 5,000 ק"ג
- ג. 7,250 ק"ג
- ד. 9,500 ק"ג
- ה. 11,150 ק"ג

הניחו כי במחלקה ב' העלויות העקיפות הסתכמו לסכום עתק של 65,000 ₪. כמות חומרי הגלם שנצרכה בפועל הייתה 5,200 ק"ג, ומספר שעות העבודה הישירה בפועל הסתכם ב- 6,000 שעות.

חשבו העמסת יתר או חסר שהתוותה במחלקה ב' בשנת 2011

- א. העמסת חסר של 13,000 ₪
- ב. העמסת יתר של 13,000 ₪
- ג. העמסת חסר של 5,500 ₪
- ד. העמסת יתר של 5,500 ₪
- ה. העמסת יתר של 10,250 ₪

שאלה מספר 11

חברת "הבוניס" עושה שימוש בתמחיר הזמנה כדי לעקוב אחר הזמנות של לקוחות שונים לבניית פרויקטים. לחברה סוגים שונים של עלויות בהכנת ההזמנות: חומרים ישירים, עבודה ישירה ועלויות עקיפות.

העלויות העקיפות מועמסות במחלקה א' לפי בסיס שעות מכונה, בעוד שמחלקה ב' מעמיסה עלויות עקיפות לפי עלות העבודה הישירה.

חשב החברה הכין את תקציבה לשנת 2010:

סה"כ	מחלקה ב'	מחלקה א'	
4,900,000	4,000,000	900,000	עלות עבודה ישירה (שח)
190,000	160,000	30,000	שעות עבודה ישירה
8,200,000	2,200,000	6,000,000	עלות חומרים ישירים (שח)
18,000,000	8,000,000	10,000,000	עלויות עקיפות
??	40,000	??	שעות מכונה
	200%	50 שעות לשעת מכונה	תעריף העמסה

במהלך חודש פברואר 2010 קיבלה החברה הזמנה של משפחת כהן. עד כה הושקעו בהזמנה עלויות לפי הנתונים הבאים:

סה"כ	מחלקה ב'	מחלקה א'	
17,000	3,000	14,000	עלות חומרים ישירים
1,850	1,250	600	עלות עבודה ישירה
80	50	30	שעת עבודה ישירה בפועל
??	10	??	שעות מכונה בפועל
9,000	??	??	עלויות עקיפות

הנתונים השנתיים שחושבו לסניף שנת 2010 הם כדלקמן:

סה"כ	מחלקה ב'	מחלקה א'	
??	??	950,000	עלות עבודה ישירה בפועל (בש"ח)
182,000	150,000	32,000	שעות עבודה ישירה בפועל
8,250,000	2,100,000	6,150,000	עלות חומרים ישירים בפועל (שח)
19,100,000	7,900,000	11,200,000	עלויות עקיפות בפועל (שח)
252,000	32,000	220,000	שעות מכונה בפועל
19,200,000	??	??	העמסת עקיפות בפועל
100,000	300,000	(200,000)	העמסת יתר/חסר

מהו מספר שעות המכונה המתוכננות לשנת 2010 במחלקה א'?

- א. 150,000
- ב. 200,000
- ג. 250,000
- ד. 300,000
- ה. 400,000

מה מספר שעות המכונה שהושקעו במחלקה א' בעבור ההזמנה של הלקוח כהן?

- א. 100
- ב. 110
- ג. 120
- ד. 130
- ה. 140

הנח כי בהזמנה של משפחת כהן יוצרו בסך הכל כ- 200 יחידות. מהי העלות ליחידה?

- א. 139.25
- ב. 140.15
- ג. 141.85
- ד. 142.18
- ה. 143.05

מה הייתה עלות העבודה הישירה בפועל בשנת 2010 במחלקה ב'?

- א. ₪ 4,100,000
- ב. ₪ 3,700,000
- ג. ₪ 4,300,000
- ד. ₪ 3,950,000
- ה. ₪ 3,000,000

שאלה מספר 12

לפניכם מספר סוגי עסקים. קבע מהו בית העסק אשר סביר כי במסגרת מהלך העסקים הרגיל יפעיל מערכת תמחיר הזמנה:

- א. בית מלאכה למסגור תמונות
- ב. מחלבה
- ג. חברה לייצור משקאות קלים
- ד. מפעל לייצור תמרוקים
- ה. כל החברות

שאלה מספר 13

בעוד כחודש ימים עתיד להיערך בחירות לראשות אגודת הסטודנטים. במסגרת הקמפיין שמנהלת מפלגת האופוזיציה הנוכחית, נטען כי לאחר בחירתה לראשות האגודה היא תפעל לביטול נושא תמחיר הזמנה בבחינות בנושא חשבונאות ניהולית.

בלהט הדברים, אמר יו"ר אגודת הסטודנטים הנוכחי את הדברים הבאים בנוגע לתמחיר הזמנה:

I במצב של העמסת חסר, יש להגדיל את חשבון עלות המכר ואילו במצב של העמסת יתר יש להקטין את חשבון עלות המכר

II במצב של העמסת חסר יש להקטין את חשבון עלות מכר ואילו במצב של העמסת יתר יש להגדיל את חשבון עלות המכר

III כאשר הוצאות עקיפות קבועות בפועל עולות על ההוצאות העקיפות הקבועות המתוקצבות, נוצר מצב של העמסת חסר

איזה/אילו מבין ההיגדים הנ"ל נכונים:

- א. היגד I נכון
- ב. היגד II נכון
- ג. היגדים I ו-III נכונים
- ד. היגדים II ו-III נכונים
- ה. כל ההיגדים שגויים

שאלה מספר 14

חברת "כדורי טניס זה אנחנו" רכשה ביולי 2011 מכונה לייצור כדורי טניס. המכונה הופעלה ביום 01 בינואר 2012.

ניתן להפעיל את המכונה למשך 3,000 שעות במהלך השנה, אך החברה צופה כי בפועל המכונה תפעל למשך 2,000 שעות בשנה. לאור מיתון שחל במשק בתחילת שנת 2012, איבדה החברה לקוח עיקרי, וחל צמצום בהיקף פעילותו.

כאשר הכינה החברה את תקציבה לשנת 2012, החברה צפתה עלויות קבועות בסכום של 15,000 שקלים. החברה החליטה להעמיס עלויות עקיפות אילו על בסיס שעות מכונה. החברה הכינה את התקציב לפי תחזית לשימוש של 1,500 שעות במכונה. בפועל, בשנת 2012 נעשה שימוש ב- 750 שעות מכונה בלבד.

בחר את ההיגד הנכון בשאלת תקן העמסת העלויות העקיפות הקבועות בו הייתה החברה צריכה להשתמש בשנת 2012:

- I תקן העמסה שבו יש להשתמש, עפ"י המקובל בתמחיר, הינו 20 ₪ לשעת מכונה
- II תקן העמסה שבו יש להשתמש, עפ"י המקובל בתמחיר, הינו 15 ₪ לשעת מכונה
- III תקן העמסה שבו יש להשתמש, עפ"י המקובל בתמחיר, הינו 10 ₪ לשעת מכונה
- IV לא ניתן לקבוע את תקן העמסה שבו יש להשתמש באמצעות נתוני השאלה
- V אם כל היחידות שייצרה החברה נמכרו בפועל, אזי לאופן קביעת תקן העמסה לא תהיה השפעה על הרווח של החברה לשנת 2012

בחר את האפשרות הנכונה:

- א. היגדים I ו-IV נכונים
- ב. היגדים II ו-IV נכונים
- ג. היגדים I, IV ו-V נכונים
- ד. היגדים III ו-V נכונים
- ה. היגדים III נכון בלבד

שאלה מספר 15

בגל צונמי אדיר ששטף את משרדי חברת "המרבד" בחודש דצמבר 2006, נמחקו נתונים אשר שימשו לטובת הכנת הדוחות הכספיים וכן דוחות בנושא תמחיר.

במאמץ רב, הצליחה החברה לשחזר את הנתונים הבאים:

יתרות ליום 01.12.2006:

פרטים	סכום (₪)
מלאי חומרי גלם	12,000
מלאי תוצרת בתהליך	4,500
מלאי מוצרים גמורים	11,000
יתרת ספקים לתשלום	6,000

נתונים נוספים:

* במלאי תוצרת בתהליך ליום 31.12.2006 הושקעו חומרים ישירים בעלות של 2,600 ₪, וכן 300 שעות עבודה ישירה בעלות של 6 ₪ לשעה	
* יתרת הספקים לתשלום הינה בגין התחייבויות הנובעות מקניית חומרי גלם בלבד. מאישורים שהתקבלו מהספקים עולה כי יתרת החשבון ליום 31.12.2006 הינה 8,000 ₪ במהלך חודש דצמבר שילמה החברה לספקיה 40,000 ₪	
* ממערכת השכר עולה כי במהלך החודש נרשמו 5,200 שעות עבודה, וכי כל עובדי הייצור מקבלים שכר זהה לשעת עבודה	
* מספירת המלאי ליום 31.12.2006 עולה כי עלות מלאי המוצרים הגמורים לאותו מעוד הינה 16,000 ₪	
* ברישומים ידניים נמצא כי עלות המוצרים שנמכרו בחודש דצמבר 2006 הסתכמה ב- 84,000 ₪	
* העלויות העקיפות הועמסו על בסיס שעות העבודה הישירות	
* תעריף העמסה של עלויות עקיפות, שנקבע בתחילת השנה, התבסס על היקף יצור שנתי של 60,000 שעות עבודה וסך עלויות עקיפות של 180,000 ₪	
* לא נרשמה כל העמסת יתר או חסר של עלויות עקיפות בחודש דצמבר	

מהי עלות חומרי הגלם שהוכנסו לייצור בחודש דצמבר 2006?

- א. אין מספיק נתונים
 ב. 37,500 ₪
 ג. 42,000 ₪
 ד. 43,000 ₪
 ה. 40,000 ₪

שאלה מספר 16

חברת "תמירוס" מכינה הזמנות לחתונות לפי הזמנת לקוח. החברה מנהלת מערכת של תמחיר הזמנה.

להלן נתונים על פעילות החברה בחודש אוגוסט 2010:

א.	סה"כ קניית חומרי גלם וחומרי עזר:	₪ 1,020,000
ב.	עלות חומרי גלם שהוכנסו לייצור:	₪ 895,000
ג.	עלות חומרי עזר שהוכנסו לייצור:	₪ 15,000
ד.	סה"כ עלות עבודה ישירה:	₪ 257,000
ה.	סה"כ עלות עבודה עקיפה:	₪ 43,000
ו.	הוצאות אחזקת מכונות:	₪ 22,000
ז.	הוצאות ניקיון מבנה הייצור:	₪ 13,000
ח.	פחת מכונות:	₪ 123,000
ט.	פחת ציוד עבודה:	₪ 42,000
י.	הוצאות כלליות בייצור:	₪ 15,000
יא.	הוצאות מכירה ושיווק:	₪ 3,000
יב.	עלויות הנהלה וכלליות:	₪ 20,000
יג.	סה"כ מכירות בחודש אוגוסט:	₪ 2,000,000

תעריף העמסת העלויות העקיפות הינו 1.1 לכל 1 ₪ של עבודה ישירה.

סטייה בעלויות העקיפות הגבוהה מ- 10% מהעלויות שהועמסו מוגדרת כסטייה מהותית. החברה בוחנת את הסטייה בעלויות העקיפות רק בסוף השנה ומטפלת בה בהתאם. בחודש אוגוסט 2010 שיעור הרווח הגולמי של החברה עמד על שיעור של 20%.

להלן היתרות שנרשמו בחשבונות המלאי ביום 31.08.2010:

מלאי תוצרת גמורה	150,000 (עלות מלאי זו גבוהה ב- 25% מעלות המלאי ליום 01.08.2010)
מלאי תוצרת בעיבוד	₪ 4,700
מלאי חומר גלם וחומרי עזר	₪ 110,000

מה הייתה יתרת מלאי תוצרת בעיבוד ליום 01.08.2010?

- א. ₪ 200,000
- ב. ₪ 185,000
- ג. ₪ 120,000
- ד. ₪ 140,000
- ה. אין מספיק נתונים

לו הייתה החברה מטפלת בעלויות העקיפות מידי חודש, אז:

- א. מאחר ומדובר בהעמסת יתר שאינה מהותית, הרווחה גולמי היה גדל ב- 9,700 ₪
- ב. מאחר ומדובר בהעמסת יתר מהותית, הרווח הגולמי היה גדל בסכום הנמוך מ- 9,700 ₪
- ג. מאחר ומדובר בהעמסת חסר שאינה מהותית, הרווח הגולמי היה קטן ב- 9,700 ₪
- ד. מאחר ומדובר בהעמסת חסר מהותית, הרווח הגולמי היה קטן בסכום הנמוך מ- 22,700 ₪
- ה. אין מספיק נתונים בכדי לענות על השאלה

תרגילים לפרק: הקצאת עלויות משותפות

שאלה מספר 1

חברת "המגנט" מייצרת סוגים שונים של מוצרי שוקולד: עוגיות, עוגות וגלידה. החברה מכינה את המוצרים בתהליך ייצור משותף: מלוא חומר הגלם מוכנס למכונה אחת, וממנו יוצאים המוצרים השונים.

במהלך שנת 2010 השקיעה החברה סכום של 100,000 ברכישת שוקולד כחומר גלם. כמו כן, במסגרת הליך ייצור המשותף, השקיעה החברה 50,000 ₪ נוספים בחומרי הכנה.

להלן נתונים נוספים:

סה"כ	גלידה	עוגות	עוגיות	כמות יחידות
4,000	1,500	500	2,000	מחיר מכירה ליחידה (₪)
20	3	15	2	

נדרשים:

- א. הנח כי החברה בוחרת להקצות עלויות משותפות למוצרים השונים לפי שיטת "כמות יחידות". בצע הקצאה של העלויות המשותפות למוצרים השונים של החברה.
- ב. הנח כי החברה בוחרת להקצות עלויות משותפות למוצרים השונים לפי שיטת "מחיר מכירה". בצע הקצאה של העלויות המשותפות למוצרים השונים של החברה.
- ג. הנח כי בפני החברה אפשרות לבצע עיבוד נוסף למוצרים השונים, כך שניתן יהיה למכור את המוצרים בשוק במחיר גבוה יותר. יחד עם זאת, יש עלות הכרוכה בעיבוד מסוג זה. מהו הפרמטר לפיו יש לקבל החלטה בדבר עיבוד נוסף?

שאלה מספר 2

חברת "הספרן" מייצרת ספרים שונים בהליך ייצור משותף. במסגרת הליך זה, החברה מייצרת ספרי ילדים, ספר בישול וספרים בנושא היסטוריה.

עלות הייצור המשותף הינו 2,000 ₪. להלן נתונים בדבר הליך הייצור המשותף:

משקל ספר מיוצר	כמות יחידות מיוצרות	
2 ק"ג	100	ספרי ילדים
3 ק"ג	20	ספרי בישול
1 ק"ג	80	ספרי היסטוריה
6 ק"ג	200	סה"כ

החברה מקצה עלויות משותפות לפי שיטת "משקל מוצר בודד".

להלן נתונים בדבר מחיר המכירה של הספרים, לאחר הליך הייצור המשותף.

מחיר מכירה	סוג הספר
30 ₪	ספרי ילדים
70 ₪	ספרי בישול
50 ₪	ספרי היסטוריה

לאחרונה, עלה בידי החברה לבצע עיבוד נוסף לכריכות הספרים, כך שהם יראו מהודרים יותר, וניתן יהיה למכור אותם בשוק במחיר גבוה יותר.

להלן נתונים על עלות העיבוד הנוסף של ספרי החברה ומחיר מכירת הספרים לאחר העיבוד הנוסף:

מחיר מכירה לאחר עיבוד נוסף	עלות עיבוד נוסף	סוג הספר
45 ₪	10 ₪	ספרי ילדים
80 ₪	15 ש"ח	ספרי בישול
60 ₪	20 ש"ח	ספרי היסטוריה

נדרש:

- בצע הקצאה של העלויות המשותפות בחברה למוצרים השונים המיוצרים
- קבע לגבי כל ספר האם החברה תבחר לבצע לו עיבוד נוסף
- הנח כי החברה הקצתה לספרי הילדים סכום של 1,000 ₪ מסך העלות המשותפת. בשנת 2010 מכרה החברה 80% מספריה ילדים שיוצרו. חשב את רווח החברה ממכירת ספרי ילדים.
- ציין בקצרה מהו מוצר לוואי

שאלה מספר 3

חברת "דון גרייפר" מייצרת ענבים בתהליך שבו מיוצרים מוצרים משותפים. לפניך מספר היגדים:

- I מוצר לוואי הוא מוצר עיקרי בפירמה עקב השפעתו המהותית על הרווחיות.
- II סכום העלויות המשותפות אינו משפיע אינו משפיע על בחירת שיטה להקצאת עלויות משותפות למוצרים משותפים
- III בתהליך ייצור משותף שהוא כדאי מהיבט הרווחיות, הקצאת עלויות משותפות לפי השיטה הכמותית בנקודת הפרדה, בהכרח תציג רווח למוצר בכל אחד מהמוצרים המיוצרים בתהליך.

בחר את התשובה הנכונה:

- א. היגד I נכון
- ב. היגד II נכון
- ג. היגד III נכון
- ד. היגדים I ו-II נכון
- ה. היגדים II ו-III נכון

שאלה מספר 4

חברת "דני-דין" עוסקת בייצור כלי נשק. בתהליך ייצור משותף מייצרת החברה שלושה מוצרים עיקריים ושני מוצרי לוואי.

הנהלת החברה החליטה כי החל משנת 2006, מוצרי הלוואי הם בגדר מוצרים עיקריים עבורה. כלומר, כל המוצרים במסגרת הייצור יוגדרו כ"עיקריים".

לפניך מספר היגדים:

- I ההחלטה תבטל את הצורך בהקצאת העלויות המשותפות למוצרים
- III להחלטה לא הייתה כל השפעה על עלות המכר ועלות המלאי שידווחו בדוחות הכספיים לשנת 2006
- IV ההחלטה מהווה טעות חשבונאית ועומדת בניגוד לעקרונות חשבונאיים מקובלים

בחר את התשובה הנכונה:

- א. היגד I נכון
- ב. היגד II נכון
- ג. היגד III נכון
- ד. כל ההיגדים נכונים
- ה. כל ההיגדים שגויים

שאלה מספר 5

לפניך מספר היגדים הדנים במטרה של ביצוע הקצאת העלות המשותפת לכל אחד ממוצרי התהליך:

- I. מטרת הקצאת העלות המשותפת היא רק לספק מידע לצורך קבלת ההחלטה על כדאיות הייצור של כל אחד מהמוצרים המשותפים
- II. מטרת הקצאת העלות המשותפת היא לספק מידע לצורך קביעת מחיר המכירה ההוגן של כל אחד מהמוצרים המשותפים
- III. הקצאת העלות המשותפת מאפשרת את קביעת עלות המלאי ועלות המכר בדוחות הכספיים של הפירמה

איזה/אילו מן ההיגדים הנ"ל נכון/נכונים?

- א. היגד I נכון
 ב. היגד II נכון
 ג. היגד III נכון
 ד. היגדים I ו-II נכונים
 ה. היגדים I ו-III נכונים

שאלה מספר 6

חברת "הליצן העצוב" מייצרת מוצרים משותפים בהליך ייצור משותף. ההחלטה אם לעבד מוצר מסוים מעבר לנקודת הפיצול (עיבוד נוסף) מצריכה שיקולים מסוימים.

בחר את ההיגד הנכון ביותר ביחס לשיקול האם לבצע עיבוד נוסף למוצר:

- א. מחיר המכירה בנקודת הפיצול, עלויות העיבוד הנוסף, מחיר מכירה של המוצר מעובד
 ב. מחיר המכירה בנקודת הפיצול, עלויות העיבוד הנוסף, מחיר מכירה של המוצר מעובד, אפשרות אובדן בתהליך העיבוד הנוסף
 ג. עלויות הליך הייצור המשותף, הכמות המעובדת בתהליך הייצור המשותף, תמהיל המוצרים המשותפים המתקבלים בתהליך הייצור המשותף, מחיר המכירה של המוצר
 ד. כמות המוצרים אשר יוצרו במסגרת הליך הייצור המשותף, מחיר המכירה של המוצר לאחר נקודת הפיצול ללא התחשבות בעלות העיבוד הנוסף
 ה. כל ההיגדים שגויים

שאלה מספר 7

מוצר לוואי מתייחס למוצרים:

- א. שנוצרים אגב תהליך ייצור של המוצרים/מוצרים עיקריים
- ב. שנוצרים שלא במהלך הייצור הרגיל של המפעל
- ג. שערכם ליחידה גבוה ביחס לשאר המוצרים
- ד. שחייבים השקעה נוספת לצורך מכירתם
- ה. המוגדרים כאובדן לא נורמאלי במהלך הייצור

שאלה מספר 8

לפניכם שלושה היגדים המתייחסים לתהליך בו מיוצרים מוצרים משותפים:

- I מוצר לוואי הינו מוצר הנוצר בתהליך ייצור משותף, וצריך להעבירו תהליך עיבוד נוסף על מנת למכרו כמוצר לוואי
- II הקצאת עלויות משותפות מסייעת למנהלים לקבל החלטה האם להעדיף למכור מוצר משותף בנקודת הפרדה או להמשיך בעיבוד נוסף עד למכירתו הסופית
- III בשיטת ערך הפדיון אנו מקצים את העלויות המשותפות לפי ערך המכירות הכולל של היחידות הנמכרות באותה תקופה
- IV סכום העלויות המשותפות בתהליך הייצור אינו משפיע על בחירת שיטת הקצאת העלויות המשותפות למוצרים השונים

בחר את התשובה הנכונה:

- א. היגד I נכון
- ב. היגד II נכון
- ג. היגד III נכון
- ד. היגד IV נכון
- ה. היגדים II ו-III נכונים

שאלה מספר 9

מפעל שוקולד מייצר מוצרים שונים באמצעות ייצור משותף. החברה מייצרת שני מוצרים בלבד: שוקולד לבן ושוקולד חום.

בשלב הראשון, חומר הגלם עובר עיבוד במחלקת חומרי גלם במפעל. מכל טון חומר גלם מפיקים 600 ק"ג שוקולד לבן ו- 300 ק"ג שוקולד חום. בשלב זה המוצרים עדיין במצב חומר גלם ולא ניתנים למכירה.

בשלב השני, החומר עובר ממחלקת חומר גלם למחלקת עיבוד. במחלקה זו כל חומר גלם עובר הליך עיבוד נפרד.

שוקולד לבן עובר עיבוד במחלקה א'. החברה מעבדת את מלוא חומר הגלם לכדי מוצרים. שוקולד חום עובר עיבוד במחלקה ב'. במסגרת הליך העיבוד במחלקה זו ישנם אובדנים בגובה 20% והם נזרקים לפח. למען הסר ספק, לא ניתן למכור את האובדנים בשוק.

להלן נתונים אודות פעילות החברה בחודש מאי 2011:

א. במחלקת ההכנה עובדו 500 טון חומר גלם, שנרכשו בעלות של 2 דולר לק"ג. תזכורת: ב- 1 טון יש 1,000 ק"ג

ב. עלויות ההמרה בייצור היו:
במחלקת ההכנה – 680,000 דולר
במחלקה א' – 700,000 דולר
במחלקה ב' – 490,000 דולר

ג. בתחילת החודש לא היו כל מלאים במפעל
ד. בסוף החודש לא היה במפעל כל מלאי בתהליך
ה. המפעל מכר 75% מהיחידות שיוצרו במשך החודש, מכל אחד מהמוצרים
ו. מחיר המכירה בעבור שוקולד לבן הוא 10 דולר לק"ג, ואילו לשוקולד חום הוא 14 דולר לק"ג.

הנח כי המפעל מקצה עלויות משותפות לפי יחס יחידות פיזיות בנקודת הפרדה. מהו הרווח אותו רשמה החברה ממכירת שוקולד לבן?

א. 430,000
ב. 1,180,000
ג. 885,000
ד. 1,410,000
ה. 605,000

הנח כי המפעל מקצה עלויות משותפות לפי שיטת "ערך מימוש נטו בנקודת הפרדה", מהו הרווח אותו רשמה החברה ממכירת שוקולד חום?

- א. 319,000
- ב. 617,000
- ג. 462,873
- ד. 197,000
- ה. 374,000

לאחרונה התכנס דירקטוריון המפעל לישיבה, בה דנו החברים בהצגת דוחות כספיים. החברה

מבקשת לקבוע שיטת ייחוס עלויות משותפות אשר תביא למקסימום את רווחי המפעל.

בבדיקה שערכה החברה, עולה כי החברה מוכרת שוקולד לבן וחום בכמות זהה. כמו כן, אין

לחברה מלאי פתיחה של מוצרים גמורים.

בחר את האפשרות הנכונה:

- א. סך רווח המפעל השנה זהה בכל שיטת ייחוס עלויות בו תבחר.
- ב. סך רווח המפעל השנה שונה בכל שיטת ייחוס עלויות בה נבחר עקב קיומו של מלאי סגירה למוצרים גמורים.
- ג. סך הרווח של המפעל יהיה זהה במידה והחברה תבחר בשיטת ייחוס עלויות "מימוש נטו בנקודת הפרדה" ושונה במידה ותבחר החברה לייחס עלויות משותפות לפי יחס כמויות פיזיות.
- ד. סך הרווח של המפעל יהיה זהה במידה והחברה תבחר בשיטת ייחוס עלויות יחס כמויות פיזיות ושונה במידה ותבחר החברה לייחס עלויות משותפות לפי "מימוש נטו בנקודת הפרדה"
- ה. כל ההיגדים שגויים

שאלה מספר 10

חברת "המזור" הינה יצרנית תרופות לכאבי גב.

לחברה שלושה מוצרים: מוצר א', מוצר ב' ומוצר ג'. המוצרים מיוצרים בהליך ייצור משותף.

נכון ליום 31.03.2010, ברשות החברה יחידות במלאי כדלקמן:

המוצר	מספר יחידות	עלות כוללת בש"ח
מוצר א'	4,400	10,000
מוצר ב'	6,000	8,000
מוצר ג'	5,000	5,000

להלן נתונים על ייצור תרופות על ידי החברה ברבעון השני לשנת 2010:

- החברה ייצרה 24,000 יחידות ממוצר א'
- החברה ייצרה 36,000 יחידות ממוצר ב'
- החברה ייצרה 40,000 יחידות ממוצר ג',

עלויות הייצור המשותפות של החברה הסתכמו ברבעון זה ל- 143,510 ₪

להלן נתונים לגבי מחיר המכירה של המוצרים:

- מוצר א': 3.5 ₪
- מוצר ב': 2 ₪
- מוצר ג': 1.75 ₪

נתונים נוספים:

- לחברה אין מלאי תוצרת בעיבוד בסוף רבעון
- נכון לסוף הרבעון השני, לחברה לא נותר כל מלאי במחסניה.

הנח כי החברה מייחסת עלויות ייצור משותפות לפי שיטת "יחס מחזור מכירות". מהי העלות למוצר ב' ברבעון השני של השנה?

- א. 1.27 ₪ ליחידה
- ב. 2.22 ₪ ליחידה
- ג. 1.11 ₪ ליחידה
- ד. 1.96 ₪ ליחידה
- ה. 1.04 ₪ ליחידה

הנח כי החברה מייחסת עלויות ייצור משותפות לפי שיטת "כמויות פיסיות של היחידות המיוצרות". מהו הרווח אותה רשמה החברה ממכירות מוצר ג' ברבעון האחרון של שנת 2010?

- א. 16,346 ₪
- ב. 21,346 ₪
- ג. 22,087 ₪
- ד. 12,596 ₪
- ה. 17,087 ₪

לאחרונה הצליחה מחלקת המו"פ של החברה לשדרג את מוצרי החברה. תהליך השדרוג מבוצע לאחר תהליך הייצור המשותף, לכל מוצר באופן ספציפי.

הליך השדרוג כרוך בעלות נוספת (שאינה חלק מהעלות הכרוכה בייצור המשותף). ניתן למכור את המוצרים המשודרגים במחיר גבוה יותר בשוק התרופות.

להלן נתונים אודות מחיר שדרוג ומחירי מכירה לאחר שדרוג למוצרי החברה:

המוצר	מחיר מכירה ליחידה (₪)	עלות עיבוד נפרדת ליחידה
א'	5	2.5
ב'	4	1.25
ג'	3	0.75

הנח כי החברה ייצרה ברבעון השלישי לשנת 2010 אותו כמות יחידות שיוצרו ברבעון השני לשנה זו. כמו כן, הנח כי סך עלות הייצור המשותפת הייתה זהה לזו שהתהוותה ברבעון מספר 2.

כמו כן, הנח כי החברה מכרה את כל המלאי אשר היא ייצרה ברבעון השלישי.

מהו הרווח המקסימאלי אותו תוכל להשיג החברה ממכירת מוצריה ברבעון מספר 3

לשנת 2010?

- א. 129,490 ₪
- ב. 131,550 ₪
- ג. 137,800 ₪
- ד. 148,100 ₪
- ה. 159,050 ₪

תרגילים לפרק: נקודת איזון ותרומה ליחידה

שאלה מספר 1

חברת דניאל מייצרת חבילות שוקולד. להלן נתונים נוספים:

מחיר מכירה ליחידה ₪ 100
 עלות משתנה ליחידה ₪ 52
 מנהל המכירות מקבל בונוס של 4% ₪ ליחידה נמכרת

עלויות קבועות:

שכ"ד	₪ 50,000
מנהל עבודה	₪ 200,000
אחזקה	₪ 30,000
הנהלה וכלליות	₪ 50,000
סה"כ	₪ 330,000

מהי נקודת האיזון של החברה (כמות יחידות נמכרת)?

- א. 7,500 יחידות
- ב. 7,600 יחידות
- ג. 7,700 יחידות
- ד. 7,800 יחידות
- ה. 7,900 יחידות

הנח כי החברה מוכרת כ- 11,000 יחידות. מהו מרווח הביטחון של החברה?

- א. ₪ 135,000
- ב. ₪ 272,000
- ג. ₪ 310,000
- ד. ₪ 350,000
- ה. ₪ 415,000

הנח כי החברה מוכרת כ- 11,000 יחידות. מהו רווח החברה לפני מס?

- א. ₪ 135,000
- ב. ₪ 154,000
- ג. ₪ 210,000
- ד. ₪ 265,000
- ה. ₪ 325,000

החברה הגיעה להסכם חדש עם מנהל המכירות. לפי הסכם זה, המנהל ימשיך לקבל תגמולים בגובה 4% ממכירות החברה. יחד עם זאת, על כל יחידה נוספת מעבר לכמות של 10,000 יחידות נמכרות, יקבל המנהל 6% נוספים. כמו כן, המנהל יקבל שכר קבוע שאינו תלוי במכירות של 10,000 שקלים.

בהנחה כי החברה מוכרת כ- 11,000 יחידות. מהו רווח החברה לפני מס?

- א. 106,500 ₪
- ב. 120,000 ₪
- ג. 130,000 ₪
- ד. 138,000 ₪
- ה. 192,000 ₪

שאלה מספר 2

חברת "השמגה" מייצרת תכשיטים יקרי ערך. מחיר המכירה של תכשיט הינו 780 שקלים.

על מנת לייצר תכשיט, יש צורך בחומרים ובעבודה:

150 ₪	חומרים ישירים
250 ₪	עבודה ישירה
150 ₪	עקיפות משתנות
200 ₪	מכירות והנהלה וכלליות משתנות

כמו כן, לחברה עלויות קבועות:

100,000 ₪	עלויות עקיפות
200,000 ₪	עלויות מכירות והנה"כ

החברה נדרשת לשלם מס בגובה 20% מרווחיה

מהי נקודת האיזון של החברה (מחזור מכירות)?

- א. 7,100,000 ₪
- ב. 7,400,000 ₪
- ג. 7,800,000 ₪
- ד. 8,400,000 ₪
- ה. 8,950,000 ₪

מהו מחזור המכירות הנדרש על מנת להשיג רווח נקי לאחר מס של 60,000 ₪ (עגל תשובתך)?

- א. 9,750,000 ₪
- ב. 10,000,000 ₪
- ג. 12,500,000 ₪
- ד. 15,050,000 ₪
- ה. 17,298,000 ש"ח

לאחרונה החליטה החברה לצאת במסע פרסום טלוויזיוני בעלות של 40,000 ₪. מהי כמות היחידות אשר תידרש החברה למכור על מנת להגיע לרווח לפני מס של 1,360,000 ₪ (עגל תשובתך)?

- א. 16,982 יחידות
- ב. 37,822 יחידות
- ג. 45,990 יחידות
- ד. 56,667 יחידות
- ה. 67,500 יחידות

החברה הפסיקה את מסע הפרסום בטלוויזיה.

מחזור המכירות של החברה הינו 1,080,000 ש"ח

מהו מרווח הביטחון של החברה, ומהו שיעור מרווח הביטחון?

- א. 300,000 8.95%
- ב. 250,000 12.9%
- ג. 300,000 17.4%
- ד. 250,000 22.1%
- ה. 300,000 27.8%

שאלה מספר 3

חברת "תמירוס" מפעילה חנות המוכרת חולצות של מותגים שונים. החברה מוכרת את חולצותיה במחיר אחיד של 120 שקלים על מנת לא להפלות בין לקוחותיה השונים.

יחד עם זאת, את החולצות רוכשת החברה במחירים שונים, לפי צבע:

צבע	כחול	אדום	צהוב	ירוק
עלות רכישה בשקלים	80	90	100	106
חלק יחסי מן המכירות	25%	25%	25%	25%

להלן נתונים נוספים בנוגע לחברת "תמירוס":

- לחברה עלויות קבועות להפעלת החנות שהן 32,500 ₪ לשנה.
- ניתן לרכוש את חולצות החברה במזומן בלבד.
- בשנה האחרונה מחזור המכירות של החברה הינו 162,000 שקלים.

קבע מהי נקודת האיזון של החברה (ביחידות)?

- א. 590 יחידות
- ב. 911 יחידות
- ג. 1,010 יחידות
- ד. 1,250 יחידות
- ה. 1,450 יחידות

הנח כי לחברה מכירות בסך של 162,000 שקלים. מהו מרווח הביטחון של החברה (סכום ושיעור)?

- א. 12,000 ₪, 7.4%
- ב. 24,000 ₪, 7.4%
- ג. 12,000 ₪, 6.5%
- ד. 24,000 ₪, 6.5%
- ה. 6,000 ₪, 7.4%

לאחרונה החברה הגיעה להסכם עם עובדיה. לפי ההסכם, העובדים יקבלו עמלה בסך 5 שקלים לכל מכירה של יחידה נמכרת שהיא חולצה בצבע כחול או אדום.

לאור ההסכם החדש, צופה החברה כי יהיה גידול במכירות חולצות כחולות ואדומות, כך שיהיה שינוי בחלק היחסי של חולצות אלה מסך המכירות:

צבע	כחול	אדום	צהוב	ירוק
עלות רכישה בשקלים	80	90	100	106
חלק יחסי מן המכירות	32.5%	32.5%	17.5%	17.5%

בהנחה כי החברה מבקשת לשמור על הרווח קבוע, כמה יחידות נדרשת החברה למכור לאחר ההסכם החדש עם עובדיה?

- א. 1,211 יחידות
- ב. 1,311 יחידות
- ג. 1,379 יחידות
- ד. 1,416 יחידות
- ה. 1,501 יחידות

שאלה מספר 4

חברת "הידד" מוכרת צעצועים לילדים. לחברה הוצאות קבועות ומשתנות.

באשר להוצאותיה הקבועות, הן התחלקו כדלקמן:

1,000,000	הוצאות בייצור
1,650,000	הוצאות מכירה
350,000	הוצאות הנהלה וכלליות
3,000,000	סה"כ הוצאות קבועות

בשנת 2010 התרומה ליחידה הינה 40 שקלים.

החברה הציגה בשנת 2011 רווח עתק של 1,800,000 שקלים.

כמה יחידות נדרשת החברה למכור על מנת להגיע לנקודת האיזון?

- א. 75,000 יחידות
- ב. 85,000 יחידות
- ג. 120,000 יחידות
- ד. 140,000 יחידות
- ה. 160,000 יחידות

כמה יחידות מכרה החברה בשנת 2011?

- א. 80,000 יחידות
- ב. 100,000 יחידות
- ג. 120,000 יחידות
- ד. 140,000 יחידות
- ה. 160,000 יחידות

שאלה מספר 5

חברת "הדיק-טור" מייצרת סוגים שונים של תרופות:

שיעור תרומה	אחוז ממחזור מכירות	תרופה לשפעת
10%	40%	תרופה לכאבים
20%	45%	תרופה לגרון
30%	10%	תרופה לברך
60%	5%	

- לחברה הוצאות קבועות של 300,000 ₪
- החברה משלמת תמלוגים למשרד הבריאות בגובה 4% ממחזור המכירות
- מחזור המכירות של החברה הינו 1,000,000 ₪

מהו שיעור התרומה של מוצרי החברה?

- א. 11%
- ב. 15%
- ג. 19%
- ד. 21%
- ה. 27%

מהו מחזור המכירות של החברה בנקודת האיזון?

- א. 2,000,000 ₪
- ב. 3,000,000 ₪
- ג. 4,000,000 ₪
- ד. 5,000,000 ₪
- ה. 6,000,000 ₪

החברה קיבלה הצעה ממשרד הבריאות. במסגרת ההצעה, משרד הבריאות ישלם לחברה תשלום קבוע של 50,000 ₪ כהחזר שכר למדעני החברה. שכר זה נכלל בהוצאות הקבועות של החברה.

משרד הבריאות מבקש כי בתמורה להגדלת הסיוע, הוא יקבל תמלוגים מוגדלים.

מהו סכום התמלוגים המקסימאלי אותו תהיה מוכנה החברה לשלם למשרד הבריאות במידה והיא תקבל את הצעתו?

- א. 4%
- ב. 5%
- ג. 6%
- ד. 8%
- ה. 9%

שאלה מספר 6

חברת מנדולינה הוקמה כלאחר כבוד ביום 01.01.2009 ועוסקת בייצור שולחנות.

בחברה הוצאות קבועות:

100,000 ₪	הוצאות ייצור קבועות
150,000 ₪	הוצאות שיווק קבועות
50,000 ₪	הוצאות הנהלה קבועות

להלן נתונים ביחס לשנת פעילותה הראשונה של החברה:

- מחיר המכירה של שולחן בחברה הוא 40 ₪
- בחברה שיעור תרומה של 25% במכירותיה
- בשנת 2009 לא רשמה החברה פחת

מהי נקודות האיזון של החברה ביחידות?

- א. 10,000 יחידות
- ב. 20,000 יחידות
- ג. 25,000 יחידות
- ד. 30,000 יחידות
- ה. 45,500 יחידות

הנח כי בשנת 2010 אין שינוי בעלויות הקבועות של החברה.

החל מיום 01.07.2010 צפוי כי מחיר המכירה של החברה יהיה 60 ₪. הנח כי מכירות החברה מתפלגות באופן שווה על פני השנה.

דירקטוריון החברה מתלבט בדבר כדאיות רכישת מכונה חדשה בסכום של 1 מיליון ₪. מכונות מסוג זה מופחתות על פני 5 שנים.

בהנחה כי החברה החליטה לרכוש את המכונות וכי בשנת 2010 העלויות המשתנות הן 20 ₪ ליחידה, מהו מחזור המכירות של החברה הנדרש לשם השגת רווח של 300,000 ₪?

- א. 1,200,000 ₪
- ב. 1,333,333 ₪
- ג. 1,500,000 ₪
- ד. 1,720,000 ₪
- ה. 1,850,000 ₪

הנח כי אין שינויים בנתונים החברה באשר לשנת 2010.

מה שיעור התרומה של מכירת שולחן בשנת 2010?

- א. 0.4
- ב. 0.5
- ג. 0.55
- ד. 0.58
- ה. 0.6

שאלה מספר 7

חברת "ציווד לבית ליד הבית" מוכרת מוצרים לבית: מכונות כביסה ומייבש שיער, הפועלות כמחלקות נפרדות.

בשנת 2010 מחזור המכירות של החברה הינו 1,000,000 שקלים.

- שיעור התרומה המשוקלל של מוצרי החברה הינו 30%
- מחזור המכירות של מחלקת מכונות הכביסה הינו 300,000 שקלים
- שיעור התרומה של מחלקת מייבשי השיער הינו 20%
- החברה שומרת על יחס קבוע של סך תרומה ממכירת מוצרים לרווח תפעולי 1:3

לכמה הסתכמו סך העלויות הקבועות של החברה בשנת 2010?

- א. 50,000 ₪
- ב. 125,000 ₪
- ג. 200,000 ₪
- ד. 230,000 ₪
- ה. 1,050,000 ₪

החברה החליטה כי ברצונה להתרחב והקימה חנות נוספת. החברה צופה גידול נאה של 10% במכירותיה לאור ההתרחבות הצפויה במכירות 2011.

אין שינוי בתמהיל מכירות החברה בהשוואה לשנה הקודמת.

בשנה זו העלויות הקבועות של החברה יסתכמו לסך של 300,000 שקלים.

מהי נקודות האיזון של החברה?

- א. 1,000,000 ₪
- ב. 1,100,000 ₪
- ג. 1,200,000 ₪
- ד. 1,300,000 ₪
- ה. 1,400,000 ₪

מהו שיעור מרווח הביטחון של החברה בשנת 2011?

- א. 8.4%
- ב. 9.1%
- ג. 9.9%
- ד. 10.3%
- ה. 11.1%

שאלה מספר 8

חברת "שמופי" וחברת "קוקי" עוסקת בפיתוח מוצרי תוכנה לחברות. החברות זהות לחלוטין בכל הנתונים, מלבד מיקומם הגיאוגרפי.

חברת שמופי פועלת משרדים הממוקמים בל תל אביב, ומשלמת מס חברות בגין רווחיה בשיעור של 25%. חברת קוקי מפעילה את משרדיה משכונת מצוקה בדרום הארץ, ועל כן נהנית מהטבת מס בדמות מס חברות מופחת של 20% בלבד.

מכאן, ניתן לקבוע כי :

- א. אין הבדל בנקודות האיזון בין החברות
- ב. על מנת להגיע לנקודת האיזון, תידרש חברת שמופי למכור פחות יחידות מחברת קוקי
- ג. לא ניתן לקבוע מי מהחברות תידרש למכור יותר יחידות על מנת להגיע לנקודת האיזון
- ד. שינוי בשיעור המס החל על חברת שמופי עשוי לגרום לכך שנקודת האיזון של החברות זהה.
- ה. כל ההיגדים שגויים.

שאלה מספר 9

חברת "דניגוש" פרסמה לאחרונה את דוחותיה הכספיים: מחזור מכירותיה וכמות היחידות אותם מכרה ללא שינוי בהשוואה לשנה שעברה. יחד עם זאת, שיעור התרומה בשנה זו עלה.

כיצד ניתן להסביר את העלייה בשיעור התרומה:

- I שיעור התרומה עלה עקב קיטון בעלויות הקבועות
- II חל גידול בעלויות הייצור המשתנות, שגורם לגידול בשיעור התרומה
- III חל קיטון בעמלת מכירה ששולמו לסוכני המכירות

בחר את התשובה הנכונה:

- א. היגד I נכון
- ב. היגד II נכון
- ג. היגד III נכון
- ד. היגדים I ו-II נכונים
- ה. היגדים I, II ו-III נכונים

שאלה מספר 10

מחזור המכירות הנוכחי של חברת "קוגי" בע"מ גבוה ממחזור המכירות בנקודת האיזון, כלומר מרווח הביטחון שלה, המבוטא באחוזים, גדול מאפס. שר האוצר הודיע על הקטנת שיעור מס החברות.

מהי השפעה ישירה של הודעת שר האוצר על מרווח הביטחון המבוטא באחוזים ?

- א. מרווח הביטחון יגדל ביחס למרווח הביטחון הנוכחי.
- ב. לשינוי שיעור המס אין השפעה ישירה על מרווח הביטחון.
- ג. מרווח הביטחון יקטן ביחס למרווח הביטחון הנוכחי.
- ד. לא ניתן לדעת מה השפעה ישירה של ההודעה על מרווח הביטחון.
- ה. מרווח הביטחון יגדל ביחס למרווח הביטחון הנוכחי רק במידה ובמקביל גם ההוצאות הקבועות יעלו.

שאלה מספר 11

לאחרונה ניהלו עמי ותמי ויכוח נוקב ביחס להנחות מודל "נקודת האיזון". במסגרת הויכוח נאמרו היגדים שונים:

- I היחס בין העלות המשתנה ליחידה למחיר מכירה של יחידה הוא קבוע בכל היקף פעילות
- II כמות היחידות המיוצרות זהות לכמות היחידות הנמכרות
- III בפירמה המייצרת יותר ממוצר אחד, תמהיל המכירות יהיה קבוע בכל היקף פעילות

בחר את התשובה הנכונה:

- א. רק היגד I נכון
- ב. רק היגד II נכון
- ג. רק היגד III נכון
- ד. רק היגדים I ו-II נכונים
- ה. כל ההיגדים נכונים

שאלה מספר 12

בחברת "שירן" חשב וסמנכ"ל כספים. לאחרונה ניהלו השניים ויכוח נוקב. בין היתר נאמרו ההיגדים הבאים:

- I כאשר יחול גידול בתרומה ליחידה, נקודת האיזון של החברה תגדל
- II כאשר יחול גידול במחיר המכירה ליחידה, נקודת האיזון של החברה תגדל
- III כאשר יחול גידול בעלות המשתנה ליחידה, נקודת האיזון של החברה תגדל
- IV מרווח הביטחון גדול יותר ככל שהיקף המכירות בנקודת האיזון גדול יותר

בחר את התשובה הנכונה:

- A. רק היגד I נכון
- B. רק היגד II נכון
- G. רק היגד III נכון
- D. רק היגדים I ו-II נכונים
- H. כל ההיגדים נכונים

שאלה מספר 13

לחברת "בלה" מפעל ברמלה ומפעל בקריית שמונה. במפעל ברמלה מייצרים מוצר א', ואילו במפעל בקריית שמונה מייצרים מוצר ב'. בשנת 2001 העלויות הקבועות במפעל ברמלה היו גבוהות פי 2 מהעלויות הקבועות במפעל בקריית שמונה.

נקודת האיזון בשני המפעלים זהה.

בהנחה כי הן המפעל ברמלה והן המפעל בקריית שמונה מוכרת כמות יחידות מעל נקודת האיזון, מהו היחס בין הרווח במפעל ברמלה והרווח במפעל בקריית שמונה?

- A. הרווח במפעל ברמלה גבוה מהרווח במפעל בקריית שמונה, אך לא ניתן לקבוע בכמה
- B. הרווח במפעל ברמלה גבוה מהרווח במפעל בקריית שמונה, פי 2
- G. הרווח במפעל בקריית שמונה גבוה מהרווח במפעל ברמלה, אך לא ניתן לקבוע בכמה
- D. הרווח במפעל בקריית שמונה גבוה מהרווח במפעל ברמלה, פי 2
- H. לא ניתן לקבוע את היחס שבין הרווחים במפעלים לפי נתוני השאלה

תרגילים לפרק: עלויות רלוונטיות לקבלת החלטות

שאלה מספר 1

- חברת "שקובי" מייצרת נעליים. לחברה עלות משתנה בייצור נעל שהיא 20 ₪ ליחידה. לחברה עלויות קבועות בסכום של 180,000 ₪ בחודש, ללא קשר לכמות היחידות המיוצרות.
- החברה מסוגלת לייצר כמות של 40,000 זוגות נעליים בחודש. בפועל, הביקוש לנעליים מסתכם ל- 36,000 יחידות בחודש.
- לאחרונה קיבלה החברה הצעה מיצרן נעליים מקומי ולפיה הוא יספק לחברה את הנעליים בתמורה ל- 24 שקלים לכל נעל.
- הנח כי לחברה עלויות קבועות בגובה 50,000 ₪ שגם ללא הפעלת קו הייצור כלל היא תאלץ לשלם אותם.

מהו היקף הייצור ממנו תבחר החברה שלא לקבל את הצעת יצרן הנעליים המקומי?

- א. 16,500 יחידות
- ב. 23,000 יחידות
- ג. 31,500 יחידות
- ד. 32,500 יחידות
- ה. 41,250 יחידות

שאלה מספר 2

חברת "תנו לי" עושה שימוש מידי שנה ב- 10 ק"ג ענבים לצורך ייצור מיץ ענבים.

להלן נתונים על עלות שנתית בייצור ק"ג ענבים אחד:

5,000	חומרים ישירים
600	ממתיק מלאכותי (1)
28,000	עבודה ישירה
51,000	עלויות עקיפות (2)
84,600	סה"כ עלות ייצור ק"ג ענבים

- (1) הממתיק המלאכותי הוא חלק בלתי נמנע בתהליך ייצור ענבים, ומהווה 20% מעלות החומרים הישירים
- (2) העלויות העקיפות של החברה מתחלקות ל- 1/3 עלויות עקיפות משתנות ו- 2/3 עלויות עקיפות קבועות

לאחרונה קיבלה החברה הצעה לרכוש באופן שנתי ק"ג ענבים במחיר של 58,600 ₪. החברה מניחה כי עם הפסקת ייצור הענבים היא תוכל להשכיר את שטח הייצור שלה בתמורה לסכום עתק של 80,000 ₪ בשנה. הנח כי בכל מקרה החברה תשלם את הוצאותיה הקבועות.

מהי העלות המשתנה של החברה בייצור ענבים?

- א. 50,600 ₪
- ב. 61,000 ₪
- ג. 69,200 ₪
- ד. 73,500 ₪
- ה. 86,300 ₪

בהנחה כי החברה תבחר לקבל את ההצעה, כיצד ישתנה הרווח של החברה?

- א. רווח החברה יגדל ב- 1,500 ₪
- ב. רווח החברה יגדל ב- 250 ₪
- ג. רווח החברה יקטן ב- 1,500 ₪
- ד. אין שינוי ברווח החברה
- ה. רווח החברה יקטן ב- 250 ₪

הנח כעת כי החברה מעריכה כי היא יכולה לקבל סכום של 85,000 ₪ לשנה מהשכרת המתחם.

בחר את התשובה הנכונה:

- א. החברה תבחר להמשיך לייצר באופן עצמאי
- ב. החברה תבחר להמשיך לייצר באופן עצמאי, אך רווחיה יגדלו ב- 500 ₪
- ג. החברה תבחר לרכוש את הענבים, ורווחיה יגדלו ב- 5,000 ₪
- ד. החברה תבחר לרכוש את הענבים, ורווחיה יגדלו ב- 400 ₪
- ה. החברה תבחר לרכוש את הענבים, ורווחיה יקטנו ב- 450 ₪

שאלה מספר 3

חברת "הופה? היי" עוסקת בייצור כדורי רגל. החברה מסוגלת לייצר כמות מקסימאלית של 90,000 יחידות כדורגל. מידי חודש מוכרת החברה 80,000 יחידות כדורי רגל, שזהו הקיבולת הנורמאלית של החברה.

סמנכ"ל הכספים של החברה ערך את התחשיב הבא:

100	מחיר מכירה לכדורגל אחד
46	עלות ייצור משתנה לכדורגל אחד
18	עלות ייצור קבועה לכדורגל אחת
10	עלות מכירה משתנה לכדורגל אחד

בתחילת חודש מאי פנה אל החברה מועדון הכדורגל של מכבי תל אביב, וביקש לרכוש כמות של 14,000 כדורי רגל. המועדון מוכן לשלם מחיר של 72 ₪ לכל כדורגל, וזאת בתנאי כי כל הכדורים יסופקו לו עד סוף החודש.

בהנחה כי החברה תסכים להצעת מכבי, אזי שלא יהיו עלויות מכירה משתנות בהזמנה, אך כן ישנה עלות הובלה לאצטדיון בלומפילד המוערכת ב- 3 שקלים ליחידה.

מהו רווח חברת הופה היי תחת הנחת מכירה של 80,000 יחידות ללקוחותיה הרגילים?

- א. 1,920,000 ₪
- ב. 2,080,000 ₪
- ג. 3,100,000 ₪
- ד. 4,100,000 ₪
- ה. 5,020,000 ₪

מהו השינוי ברווחי החברה, במידה והיא תסכים להצעת מכבי תל אביב?

- א. 116,000 ₪
- ב. 126,000 ₪
- ג. 136,000 ₪
- ד. 146,000 ₪
- ה. 156,000 ₪

שאלות מספר 4-6

חברת תמירוס מייצרת במבה. בחברה כושר ייצור של 20,000 יחידות לחודש, ולפי היקף זה גוזרת את העלויות המפורטות:

עלויות ייצור

1	חומרים ישירים
1.2	עבודה ישירה
0.8	עקיפה משתנה
0.5	עקיפה קבועה

עלויות מכירה

1.5	משתנות
0.9	קבועות

החברה מוכרת במבה במחיר של 6 ₪.

לחברה מלאי במחסנים של 15,000 יחידות.

מהי העלות ליחידה כפי שהיא מדווחת במאזן החברה:

- א. 1.5 ₪
- ב. 2 ₪
- ג. 2.5 ₪
- ד. 3.5 ₪
- ה. 4 ₪

הביקוש בשוק הוא ל- 75% מתפוקת החברה. על מנת למכור את מלוא היחידות שבכוחה של החברה לייצר בשנה, החברה ניגשת למכרז ממשלתי.

לפי תנאי המכרז, תכסה הממשלה את מלוא עלויות הייצור של החברה בתוספת 1,000 ₪ (COST + 1,000). מכיוון שמדובר במכרז, החברה אינה נדרשת לעמוד בעלויות מכירה.

בהנחה שהחברה תבחר לקבל את הזמנה הממשלה, כיצד הדבר ישפיע על תזרים המזומנים החופשי שלה?

- א. 1,000 ₪
- ב. 1,500 ₪
- ג. 2,000 ₪
- ד. 3,500 ₪
- ה. 4,000 ₪

לאחרונה חל גידול בשוק למוצרי החברה. במידה והחברה תבחר לספק את יחידות המכרז הממשלתי, היא תאלץ לוותר על ייצור של 5,000 יחידות בשוק הפרטי.

האם תבחר החברה להשתתף במכרז?

- א. כן, שכן הדבר יגדיל את רווחיה
- ב. לא ניתן לקבוע לפי נתוני השאלה
- ג. לא, שכן הדבר יקטין את רווחי החברה
- ד. החברה אדישה בין השתתפות במכרז הממשלתי או מכירה בשוק הפרטי
- ה. כל ההיגדים שגויים

שאלה מספר 7

חברת "המכולת של גידי" מנהלת מספר מכולות ברחבי העיר תל אביב. הדוחות הכספיים של החברה לשנת 2011 הצביעו על הפסד עתק של 1,000 שקלים. על כן, החליטה החברה לבחון אפשרות לסגור סניף או סניפים שאינם רווחיים.

סה"כ	בן יוסף	נורדאו	בן גוריון	דיזינגוף	אלנבי	
3,000	1,000	1,000	500	300	200	הכנסות
4,000	900	1,100	1,200	400	400	הוצאות
(1,000)	200	(200)	(700)	(100)	(200)	רווח/(הפסד)

ההוצאות כוללות גם הוצאות בגין תקורה בסכום של 500 שקלים שהוקצו למרכזים השונים בחברה על בסיס מחזור ההכנסות. מלבד הוצאות תקורה אין לחברה הוצאות קבועות נוספות.

החברה צופה כי לא יהיו שינוי בשנה הקרובה בהכנסותיה או בהוצאותיה. הנח כי החברה לא מסוגלת לשנות את עלויות התקורה בשנתיים הקרובות.

על מנת להקטין את ההפסד בטווח הקצר (שנה מתאריך המאזן), אילו מרכזים תסגור החברה?

- א. אלנבי, דיזינגוף, בן גוריון ונורדאו
- ב. דיזינגוף ונורדאו
- ג. החברה תסגור את כל פעילותה
- ד. אלנבי, דיזינגוף ובן גוריון
- ה. בטווח הקצר אין בכוחה של החברה להקטין את עלויות התקרה, ועל כן אין לסגור אף מרכז

שאלה מספר 8

לפניך מספר היגדים בנושא עלויות:

- I עלויות רלוונטיות לקבלת החלטות (בטווח הקצר או הארוך) אינן כוללות עלויות קבועות
- II עלויות רלוונטיות לקבלת החלטות הינן עלויות ישירות בלבד
- III עלויות רלוונטיות לקבלת החלטות הן אותן עלויות עתידיות שבהן יחול שינוי, אם נשנה את דרך הפעולה בה ננקוט.

בחר את התשובה הנכונה:

- A. היגד I נכון
- B. היגד II נכון
- G. היגד III נכון
- D. היגדים I ו-II נכונים
- H. היגדים I ו-III נכונים

שאלה מספר 9

לפניך מספר היגדים ביחס לסוגי עלויות:

- I בטווח הארוך אפשר להתייחס לכלל העלויות כעלויות קבועות
- II לצורך קבלת החלטות בטווח קצר, חשוב להבחין בין עלויות קבועות ועלויות משתנות
- III בתחום הטווח הרלוונטי, מניחים כי העלות המשתנה ליחידה זהה

בחר את התשובה הנכונה:

- A. היגד I נכון
- B. היגד II נכון
- G. היגד III נכון
- D. היגדים II ו-III נכונים
- H. כל ההיגדים נכונים

שאלה מספר 10

לפניך מספר היגדים המתייחסים לעלות מוצר :

- I קביעת עלות המוצר מסייעת למיון התנהגות העלויות
- II קביעת עלות המוצר עשויה לסייע בקביעת מחיר המכירה של המוצר לצרכן
- III ההבחנה בין מרכיבי עלות המוצר (משתנות/קבועות) חיונית לצורך קבלת החלטות נהוליות לטווח הקצר

בחר את התשובה הנכונה :

- א. היגד I נכון
- ב. היגד II נכון
- ג. היגד III נכון
- ד. היגדים I ו-II נכונים
- ה. היגדים II ו-III נכונים

תרגילים לפרק: תמחיר תהליך

שאלה מספר 1

חברת "הידד" מייצרת עדשות מגע. תהליך ייצור עדשה מורכב מתהליך המשלב הכנת חומר גלם והמרת חומר הגלם לכדי עדשת מגע.

נכון ליום 01.01.2012, לחברה 100 יחידות של עדשות מגע שטרם הושלמו.

במהלך חודש ינואר 2012 החלה החברה להכין 50 עדשות מגע נוספות.

מבדיקה שנערכה ביום 31.01.2012, במחסני החברה נותרו 25 יחידות של עדשות מגע

שטרם הושלמו.

בהנחה כי לחברה אין אובדנים בייצור עדשות מגע, כמה יחידות השלימה החברה בחודש

ינואר 2012?

- א. 105 יחידות
- ב. 125 יחידות
- ג. 140 יחידות
- ד. 152 יחידות
- ה. 160 יחידות

הנח כעת כי לחברה יש אובדנים בייצור עדשות מגע, וכן כי החברה השלימה בחודש ינואר

הכנת 95 יחידות של עדשות מגע. כמה יחידות שהוגדרו כאובדנים היו לחברה בחודש ינואר 2012?

- א. 10 יחידות
- ב. 20 יחידות
- ג. 30 יחידות
- ד. 40 יחידות
- ה. 50 יחידות

שאלה מספר 2

חברת פלאפי מייצרת ארגזי בירה בייצור הנמשך בתהליך.

מחלקה א' מייצרת את הארגזים, בעוד מחלקה ב' מבצעת גימור ומשלוח ללקוחות.

להלן נתונים שהצטברו במחלקה א' בחודש ינואר 2005:

5,000	שיעור השלמה 30%	יחידות במלאי לתחילת החודש
70,000		יחידות שהחל ייצורן החודש
1,000	שיעור השלמה 15%	יחידות שנשאר במלאי לסוף החודש
50,000		יחידות שהושלמו והועברו למחלקה ב'

כמה יחידות המוגדרות כאובדנים היו לחברה במחלקה א' בחודש ינואר 2005?

- א. 11,000 יחידות
- ב. 14,000 יחידות
- ג. 24,000 יחידות
- ד. 25,000 יחידות
- ה. 31,000 יחידות

שאלה מספר 3

חברת "סוזו" מייצרת צעצועים בשתי מחלקות: מחלקת הרכבה ומחלקת גימור. החברה מנהלת את מלאי המוצרים בתהליך שלה באמצעות מערכת תמחיר תהליך. להלן נתונים על שתי המחלקות כפי שהופיעו ברישומי החברה לחודש ינואר 2005:

מחלקת גימור	מחלקת הרכבה	
26,000	20,000	מספר יחידות במלאי פתיחה
?	?	מספר יחידות שהותחלו בתקופה
54,000	50,000	מספר יחידות שהושלמו והועברו החוצה בתקופה
20,000	8,000	מספר יחידות במלאי סגירה
?	2,000	אובדנים

מה מספר היחידות אותם התחילה החברה לייצר במחלקת הרכבה בחודש ינואר?

- א. 40,000 יחידות
- ב. 50,000 יחידות
- ג. 60,000 יחידות
- ד. 70,000 יחידות
- ה. 80,000 יחידות

מהי כמות האובדנים שהיו בתקופה במחלקת גימור?

- א. 1,500 יחידות
- ב. 2,000 יחידות
- ג. 2,250 יחידות
- ד. 2,750 יחידות
- ה. 3,150 יחידות

שאלה מספר 4

חברת הליצן העצוב מייצרת מוצרים לליצנים בשתי מחלקות: מחלקת חומרי גלם ומחלקת המרה.

החברה בחרה בשיטת תמחיר תהליך FIFO.

חומר הגלם מוכנס עם תחילת התהליך במחלקת חומרי גלם, ולאחר מכן תהליך ההמרה מתבצע באופן רציף ואחיד עד להשלמת המוצר. הנח כי אין לחברה אובדנים בתהליך הייצור.

נכון ליום 01.01.2005, ברשות החברה 100 יחידות צעצועים במלאי. תהליך ההמרה

במלאי זה הושלם בשיעור של 25%.

עלויות שהושקעו במלאי:

עלות חומרי גלם ₪ 20,000 ועלות המרה ₪ 15,000.

בשנת 2005 החלה החברה בייצור 1,000 יחידות צעצועים נוספים.

נכון ליום 31.12.2005 ברשות החברה 120 יחידות צעצועים, אשר שיעור השלמת ההמרה שלהם

הוא 50%.

עלויות שוטפות שנת 2005: חומר גלם 100,000, עלות המרה 20,300 ₪.

כמה יחידות סיימה החברה לייצר בשנת 2005?

- א. 910 יחידות
- ב. 945 יחידות
- ג. 962 יחידות
- ד. 980 יחידות
- ה. 911 יחידות

מהי עלות היחידות שהושלם הכנתם בשנת 2005?

- א. ₪ 131,050
- ב. ₪ 142,100
- ג. ₪ 156,700
- ד. ₪ 162,000
- ה. ₪ 171,000

מהי עלות מלאי הסגירה של החברה לשנת 2005?

- א. 13,100 ₪
- ב. 13,200 ₪
- ג. 13,300 ₪
- ד. 13,400 ₪
- ה. 13,500 ₪

שאלה מספר 5

חברת הליצן העצוב מייצרת מוצרים לליצנים בשתי מחלקות: מחלקת חומרי גלם ומחלקת המרה.

החברה בחרה בשיטת תמחיר תהליך ממוצע משוקלל. חומר הגלם מוכן עם תחילת התהליך, ותהליך ההמרה מתבצע באופן רציף ואחיד עד להשלמת המוצר. הנח כי אין לחברה אובדנים בתהליך הייצור.

נכון ליום 01.01.2005, ברשות החברה 100 יחידות צעצועים במלאי. תהליך ההמרה במלאי זה הושלם בשיעור של 25%. עלויות שהושקעו במלאי: עלות חומרי גלם ₪ 20,000 ועלות המרה ₪ 15,000.

בשנת 2005 החלה החברה בייצור 1,000 יחידות צעצועים נוספים.

נכון ליום 31.12.2005 ברשות החברה 120 יחידות צעצועים, אשר שיעור השלמת ההמרה שלהם הוא 50%.

עלויות שוטפות שנת 2005: חומר גלם 100,000, עלות המרה 20,300 ₪.

כמה יחידות סיימה החברה לייצר בשנת 2005?

- א. 910 יחידות
- ב. 945 יחידות
- ג. 962 יחידות
- ד. 980 יחידות
- ה. 911 יחידות

מהי עלות היחידות שהושלם הכנתם בשנת 2005?

- א. ₪ 131,050
- ב. ₪ 140,172
- ג. ₪ 156,700
- ד. ₪ 162,000
- ה. ₪ 171,000

מהי עלות מלאי הסגירה של החברה לשנת 2005?

- א. 10,000 ₪
- ב. 12,200 ₪
- ג. 13,300 ₪
- ד. 14,500 ₪
- ה. 15,127 ₪

שאלה מספר 6

דני ודנה הם זוג נאהבים, בוגרי החוג לחשבונאות במוסד אקדמי ידוע.

לאחרונה החלו השניים ללמוד לבחינה בחשבונאות ניהולית.

במסגרת הלימוד ניסחו השניים שאלות שברצונם לשאול את המרצה בכיתה בשיעור הבא.

1. מהו "אובדן" או "יחידות פגומות" במסגרת תהליך הכנת מוצר?
2. מה ההבדל בין אובדן נורמאלי ולא נורמאלי ומה הטיפול החשבונאי שנקבע לכל סוג אובדן

נדרש:

היכנס לנעליו של המרצה וענה בקצרה על שאלותיהם של דני ודנה

שאלה מספר 7

חברת המלפפון מייצרת מלפפון בחומץ ועושה שימוש במערכת תמחיר תהליך.

- א. חומרי הגלם מוספים בתחילת תהליך הייצור, ואת עלויות ההמרה היא מוסיפה באופן אחיד על פני תהליך הייצור כולו.
- ב. לייצור יחידת מוצר נדרש 1 ק"ג חומר גלם.
- ג. החברה מזהה מוצרים פגומים במסגרת תהליך הייצור. זיהוי המוצרים הפגומים נערך בשלב שבו ההמרה מושלמת לכדי שיעור של 50%. הנהלת החברה קבעה כי כל המוצרים הפגומים הם בגדר אובדן שאינו נורמאלי.
- ד. מלאי המוצרים בעיבוד ליום 01 ביולי 2010 כלל 1,510 טון בעלות של 29,450 ₪ ו- 1,200 שעות בעלות של 17,059 ₪. מלאי זה הושלם לכדי שיעור של 60%.
- ה. במשך חודש יולי 2010 נוספו להליך הייצור 6,280 טון חומרים ישירים בעלות של 100,325 ₪. כמו כן, הושקעו בהליך הייצור 5,695 שעות עבודה בעלות של 66,550 ₪.
- ו. עלויות עקיפות בייצור מועמסות לפי שיעור של 75% מעלות השכר הישיר.
- ז. מלאי בתהליך לסוף חודש יולי 2010 כלל 2,675 טון אשר הושלמו לכדי שיעור של 70%.
- ח. במשך חודש יולי הושלמו והועברו למלאי מוצרים גמורים 4,605 טון
- ט. הערכת המלאי נעשית לפי שיטת FIFO

כמה יחידות שוות ערך במחלקת חומר גלם בחברה ליום 31.07.2010?

- א. 5,750 יחידות
- ב. 5,910 יחידות
- ג. 6,020 יחידות
- ד. 6,280 יחידות
- ה. 6,990 יחידות

מהי עלות יחידות שוות ערך בחברה ליום 31.07.2010 :

יחידה שוות ערך המרה	יחידה שוות ערך חומר גלם	
18.182	14.986	א.
19.987	15.975	ב.
20.051	14.986	ג.
17.450	15.975	ד.
19.987	16.565	ה.

מהי עלות מלאי הסגירה בתהליך ליום 31.07.2010?

- א. 74,925 ₪
- ב. 78,111 ₪
- ג. 80,160 ₪
- ד. 84,270 ₪
- ה. 91,040 ₪

מהי עלות היחידות שהושלמו בחודש יולי 2010?

- א. 154,558 ש"ח
- ב. 161,111 ש"ח
- ג. 172,690 ש"ח
- ד. 182,678 ש"ח
- ה. 187,400 ש"ח

שאלה מספר 8

חברת "חוש-מוש" הינה חברה המתמחה בייצור גללי חיות למטרות חקלאות. החברה עובדת בשיטת תמחיר תהליך. חומרי הגלם מוכנסים עם תחילת תהליך הייצור. עלויות המרה מצטברות באופן רציף ואחיד על פני תהליך הייצור.

החברה עושה שימוש בשיטת ממוצע משוקלל לצורך חישוב עלויות המלאי.

להלן נתונים על ייצור בחודש דצמבר:

אחוז השלמה של המרה	מספר יחידות	
20%	10,000 יחידות	מוצרים בתהליך, מלאי פתיחה
80%	6,000 יחידות	מוצרים בתהליך, מלאי סגירה
	35,000 יחידות	הוכנסו לייצור בחודש דצמבר
	37,500 יחידות	הושלמו בחודש דצמבר והועברו

עלות המרה במלאי פתיחה: ₪ 20,000
 עלות חומרים במלאי הפתיחה: ₪ 205,000
 עלות חומרים שנצרכו בחודש דצמבר 2009: ₪ 875,000
 עלות המרה בחודש דצמבר 2009: ₪ 410,500

בתהליך הייצור נערכת בקרת איכות לאחר 50% מתהליך המרה. כל היחידות המתגלות כפגומות נחשבות לאובדן נורמאלי.

כמה יחידות שוות ערך יש לחברה במחלקת המרה נכון לסוף חודש דצמבר 2009?

- א. 41,000 יחידות
- ב. 42,100 יחידות
- ג. 43,050 יחידות
- ד. 45,060 יחידות
- ה. 48,000 יחידות

מהו ערך מלאי הסגירה של המלאי בתהליך לסוף חודש דצמבר 2009, לאחר הקצאת עלות המוצרים הפגומים (עגל תשובתך)?

- א. ₪ 192,000
- ב. ₪ 198,000
- ג. ₪ 211,000
- ד. ₪ 265,000
- ה. ₪ 291,000

שאלה מספר 9

לאחרונה התנהל דיון מרתק בכיתתך בנושא תמחיר תהליך.

בין היתר, נאמרו ההיגדים הבאים:

- I כאשר אין מלאי פתיחה של מוצרים בתהליך, אין כל הבדל בעלות ליח' שוות ערך המחושבת לפי שיטת הממוצע המשוקלל לעלות ליח' שוות ערך המחושבת לפי שיטת FIFO
- II העלות ליחידה שוות ערך המחושבת לפי שיטת הממוצע המשוקלל תהיה תמיד נמוכה יותר מהעלות ליחידה שוות ערך המחושבת לפי שיטת FIFO
- III כאשר שיטת יחוס העלויות ליחידות שוות ערך היא שיטת FIFO, אין חשיבות לשאלה האם מלאי הפתיחה עבר בתקופה הקודמת את נקודת הביקורת.

בחר את התשובה הנכונה:

- א. רק היגד I נכון
- ב. רק היגד II נכון
- ג. רק היגד III נכון
- ד. היגדים I ו- II נכונים
- ה. כל ההיגדים נכונים

שאלה מספר 10

יישום מערכת תמחיר תהליך אינו משתלם לכל חברה.

באשר לחברות אשר משתלם להן להפעיל מערכת של תמחיר תהליך: בחירה בשיטת ניהול

מערכת תמחיר תהליך FIFO מתאים במיוחד כאשר:

- א. החברה מנהלת את תנועת המלאי שלה בשיטת FIFO
- ב. החברה מעוניינת במידע תמחירי שוטף
- ג. החברה עוסקת בייצור מוצרים גדולים וייחודיים
- ד. קיימות תנודות גדולות יחסית במחירי תשומת מתקופה לתקופה.
- ה. כל התשובות נכונות.

שאלה מספר 11

להלן שלושה היגדים המתייחסים לאובדנים בתהליך הייצור:

- I עלות אובדן נורמאלי הינה עלות תקופתית
- II עלות אובדן נורמאלי מועמסת בחלקה למלאי סגירה בתהליך, אם הוא עבר בתקופה הנוכחית את נקודת הביקורת
- III בתהליך ייצור בו מתגלה רק אובדן נורמאלי, הרווח הגולמי של החברה יהיה זהה לרווח הגולמי המתקבל בתהליך ייצור ללא אובדנים כלל.

איזה/אילו מן ההיגדים הנ"ל נכון/נכונים?

- א. רק היגד I
- ב. רק היגד II
- ג. היגדים II ו-III
- ד. כל ההיגדים נכונים
- ה. כל ההיגדים שגויים

שאלה מספר 12

דני הינו בעלים של חברות שונות. לאחרונה, דני קיבל הצעה לרכוש מערכת של תמחיר

תהליך לעסקיו.

בחר את העסק שבו הכי סביר להניח כי נחוצה מערכת של תמחיר תהליך:

- א. חנות מכולת
- ב. משרד עורכי דין
- ג. בית חרושת למוצרים כימיים
- ד. סוכנות רכב
- ה. לכל סוג עסק תתאים מערכת של תמחיר תהליך

שאלה מספר 13

חברת המניפה מייצרת מניפות למנגלים. ייצור מניפות כרוך באובדנים: יחידות שמתברר כי בפועל לא ניתן לעשות בהם שימוש, מסיבות שונות.

בתהליך ייצורו שבו האובדן מתגלה רק בסוף תהליך הייצור, למה צריכה להיות מיוחסת עלות האובדן הנורמאלי?

- א. לעלות המוצרים הגמורים שנמכרו או/ו ולעלות מלאי המוצרים הגמורים
- ב. לעלות המוצרים הגמורים שנמכרו בלבד
- ג. לעלות המוצרים הגמורים שנמכרו ולעלות המלאי בתהליך
- ד. לעלות המוצרים הגמורים שנמכרו, לעלות מלאי המוצרים הגמורים ולעלות המלאי בתהליך
- ה. לעלות מלאי המוצרים הגמורים ולעלות המלאי בתהליך

שאלה מספר 14

חברת "ספאם" הינה חברה המייצרת מוצרים למחשב בשתי מחלקות. החברה עובדת בשיטת FIFO בשתי המחלקות. להלן נתונים אודות הייצור והעלויות כפי שנרשמו בחברה בשנת 2010:

- *מלאי חומרי גלם – מנוהל בשיטת FIFO
- *מלאי חומרי גלם ליום 31.12.2009 מורכב מ- 500 ק"ג חומר גלם בעלות כוללת של 15,850 יורו
- *במהלך שנת 2010 רכשה החברה 20,000 ק"ג חומר גלם בעלות של 518,000 יורו
- *במהלך שנת 2010 נמשכו לייצור 19,000 ק"ג חומר גלם

כל חומרי הגלם מוכנסים לתהליך הייצור מיד עם תחילתו.

עבודה ישירה

במהלך שנת 2010 הושקעו בתהליך הייצור 80,000 שעות עבודה בעלות כוללת של 1,525,000 יורו.

עלויות עקיפות

העלויות העקיפות מועמסות על בסיס עלות העבודה הישירה ומועמסות בשיעור של 120%. בשנת 2010 לא הייתה כל סטייה בין העלויות שהועמסו והעלויות בפועל.

תוצרת בעיבודמלאי פתיחה

לחברה מלאי פתיחה המורכב מ- 12,500 יחידות, 60% המרה.

עלויות מלאי פתיחה: עלות חומר גלם הינה 260,000 יורו ועלות המרה 836,000 יורו.

יחידות שהחל ייצורן בשנת 2010

החברה החלה בייצור 15,000 יחידות בשנת 2010

יחידות שהושלמו

בשנת 2010 החברה השלימה והעבירה למחסן תוצרת גמורה 16,000 יחידות

מלאי סגירה

לחברה 10,000 יחידות במלאי סגירה בעלת 75% המרה

ביקורת

החברה מבצעת ביקורת איכות לאחר 50% מתהליך ההמרה. לפי מדיניות החברה האובדן הנורמלי הינו עד 6% מכמות היחידות שעברו בהצלחה את ביקורת האיכות. ליום 31.12.2009 אין לחברה כל מלאי של תוצרת גמורה.

כמה יחידות שוות ערך חומר גלם יש לחברה ליום 31.12.2010?

- א. 12,000 יחידות
- ב. 15,000 יחידות
- ג. 21,000 יחידות
- ד. 23,000 יחידות
- ה. 27,500 יחידות

מהי העלות ליחידה שוות ערך של חומרי גלם בשנת 2010?

- א. 31 ₪
- ב. 33 ₪
- ג. 38 ₪
- ד. 43 ₪
- ה. 47 ₪

מהי עלות האובדן הלא נורמאלי בשנת 2010?

- א. 84,100.1 ₪
- ב. 88,505.2 ₪
- ג. 91,841.3 ₪
- ד. 92,908.5 ₪
- ה. 94.105.1 ₪

מהי עלות היחידות שהושלמו בשנת 2010?

- א. 2,555,982 יחידות
- ב. 2,947,576 יחידות
- ג. 3,011,208 יחידות
- ד. 3,404,250 יחידות
- ה. 3,611,020 יחידות

שאלה מספר 15

חברת המחשבון הפיננסי מייצרת מחשבוני. הכנת מחשבון מתבצעת בתהליך. בשלב הראשון החברה יוצקת חומר גלם, ובשלב השני מתבצעת הסבה של חומר גלם למחשבון שכולנו מכירים (ואוהבים). החברה עושה שימוש בשיטת ממוצע משוקלל לייחוס עלויות בייצור.

נתונים לגבי הליך הייצור בחודש ינואר:

- חומר הגלם מוכנס בתחילת התהליך.
- עלות חומר הגלם במלאי הפתיחה בתהליך היה 12,000 ₪.
- עלות ההמרה במלאי הפתיחה (בו שיעור ההמרה הוא 50%) היה 4,000 ₪.
- העלויות העקיפות במחלקה זו מועמסות בשיעור של 50% מעלות העבודה הישירה.
- מלאי סגירה בתהליך היה מושלם ב- 40% מבחינת המרה.
- החברה מתייחסת ל- 25% מהאובדנים כאל אובדנים נורמאליים. החברה מגלה אובדנים בסוף תהליך ההמרה בלבד.

להלן מידע נוסף:

20,000	מספר יחידות במלאי פתיחה בתהליך
40,000	מספר יחידות שהותחלו בתקופה
50,000	מספר יחידות שהושלמו והועברו החוצה בתקופה
8,000	מספר יחידות במלאי סגירה בתהליך
44,000	עלות חומר גלם בתקופה (₪)
16,000	עלות עבודה ישירה בתקופה (₪)
?	עלויות עקיפות בתקופה (₪)

מהי העלות חומר גלם ליחידה שוות ערך בחברה?

- א. 0.933 ₪
- ב. 0.991 ₪
- ג. 1.141 ₪
- ד. 1.245 ₪
- ה. 1.456 ₪

מהי עלות האובדן הנורמאלי בחודש ינואר?

- א. 690 ₪
- ב. 720 ₪
- ג. 790 ₪
- ד. 815 ₪
- ה. 835 ₪

מהי עלות היחידות שהושלמו בחודש ינואר?

- א. 69,550 ₪
- ב. 70,050 ₪
- ג. 71,111 ₪
- ד. 72,621 ₪
- ה. 76,554 ₪

מהי השפעת האובדן הלא נורמאלי על דוחותיה הכספיים של החברה?

- א. אובדן לא נורמאלי מיוחס ליחידות במלאי הסגירה בלבד, ועל כן אינו משפיע על דו"ח רווח והפסד עד למועד מכירת יחידות מלאי הסגירה
- ב. אובדן לא נורמאלי מיוחס הן ליחידות במלאי הסגירה והן ליחידות שהושלמו בתקופה
- ג. אובדן לא נורמאלי אינו משפיע על דו"ח רווח והפסד שכן הוא מיוחס למאזן בלבד
- ד. אובדן לא נורמאלי מוכר כהוצאה מיידית בדו"ח רווח והפסד
- ה. כל ההיגדים שגויים

תרגילים לפרק: תמחיר מבוסס פעילויות ABC

שאלה מספר 1

החשבונאות הניהולית עוסקת בעיקרה במיין וניהול עלויות המתהוות בפירמה יצרנית.

בעולם החשבונאות הניהולית אנו עושים הבחנה בין שני סוגים של עלויות:

עלות ישירה ועלות עקיפה.

נדרש:

- א. הגדר מהי עלות ישירה ועלות עקיפה
- ב. מהי הבעיה העולה באשר לעלויות עקיפות?

שאלה מספר 2

שיטת התמחיר המסורתי קובעת ביצוע העמסה של עלויות עקיפות על מוצרים שונים

לפי מספר מחוללי עלות:

1. כמות שעות עבודה ישירות
2. סה"כ עלות שעות עבודה ישירות
3. כמות חומרי גלם
4. סה"כ עלות חומרי גלם

מנגד, שיטת תמחור מבוסס פעילויות (ABC) קובעת כי העלויות העקיפות "זעמסו" באופן

מעט שונה על המוצרים השונים שהחברה מייצרת.

נדרש:

- א. מהי הבעיה העולה בהקשר לשיטת התמחיר המסורתי להעמסת עלויות עקיפות?
- ב. הסבר כיצד יש לבצע העמסה של עלויות עקיפות לפי שיטת תמחור מבוסס פעילויות

שאלה מספר 3

חברת "בלה" מייצרת שני מוצרים: כחול ואדום.

מוצר אדום	מוצר כחול	
70	100	יחידות יוצרות
3	2	צריכת חומרי גלם (ק"ג) ליחידה
15	10	מחיר ק"ג חומר גלם (₪)
4	6	שעות עבודה ישירות ליחידה
30	20	תעריף שעת עבודה ישירה

הנח כי החברה מבצעת העמסה של העלויות העקיפות לפי שיטת התמחיר המסורתי. החברה

בחרה בסיס העמסה לעלויות העקיפות שהוא "סה"כ עלות שעות עבודה ישירות".

בחברה סך עלויות עקיפות בסכום של 5,000 ₪.

נדרש א: בצע ייחוס של העלויות העקיפות בחברה לכל מוצר כחול וכל מוצר אדום.

(שימו לב כי הנדרש הוא סך עלויות עקיפות לכל יחידות מוצר אחת)

להלן נתונים לגבי מבנה העלויות העקיפות בחברה:

20,000	בקרת איכות למוצר
15,000	ארנונה
<u>15,000</u>	מחלקת שמירה
50,000	סה"כ

להלן מספר נתונים נוספים באשר לייצור בחברה:

מוצר אדום	מוצר כחול	
8	2	מספר בדיקות איכות למוצר
30	20	שטח מחלקת הייצור
5	10	כמות שומרים על המחלקה

החברה בוחנת שימוש בשיטת תמחיר מבוסס פעילות.

נדרש מספר ב: בצע ייחוס של העלויות העקיפות בחברה לכל מוצר כחול וכל מוצר אדום,

לפי שיטת תמחיר מבוסס פעילות.

שאלה מספר 4

חברת "הרפתן" מייצרת 3 סוגים של מוצרים: משקפות, מצפנים ואקדחים.

להלן נתונים לגבי מוצרי החברה:

אקדחים	מצפנים	משקפות	
75	25	100	כמות יחידות
50 ₪	30 ₪	25 ₪	מחיר ליחידה
30 ₪	5 ₪	10 ₪	עלות משתנה ליחידה
5	3	2	שעות בקרת איכות
10	30	20	כמות חשמל (קוט"ש)
12	3	5	כמות מזכירות במחלקה

להלן מבנה העלויות העקיפות בחברה:

20,000	מחלקת בקרת איכות
50,000	חשמל
<u>30,000</u>	מחלקת כ"א
100,000	סה"כ

נדרש: חשב את הרווח של החברה ממכירת מוצריה

שאלה מספר 5

יתרונותיו של תמחיר מבוסס פעילויות (ABC) על התמחיר המסורתי מתבטאות

בהיבטים הבאים:

- I תמחיר מבוסס פעילויות חושף באופן נאות את עלות הסיבוכיות בייצור
- II תמחיר מבוסס פעילויות קל ונוח יותר ליישום
- III תמחיר מבוסס פעילויות מבליט את היתרונות שיש למפעל המתחרה בקונצרנים גדולים, אם יתמקד בייצור מוצרים חד-פעמיים בסדרות ייצור קטנות
- IV תמחיר מבוסס פעילויות הוא, מעצם טיבו, תמחיר תרומה ולא בתמחיר ספיגה

בחר את התשובה הנכונה:

- א. רק היגד I נכון
- ב. רק היגד II נכון
- ג. רק היגד III נכון
- ד. רק היגד IV נכון
- ה. כל ההיגדים נכונים

שאלה מספר 6

במפעל תעשייתי גדול מהוות עלויות ניהול המחסן חלק מהותי מעלויות התפעול.

הבדיקות מעלות כי עיקר העלויות נובעות מן הקליטה הראשונית של החומרים הנרכשים.

המפעל מיישם גישת תמחיר מבוסס פעילויות (ABC).

מהו מחולל העלות המתאים ביותר להסבר עלויות ניהול המחסן?

- א. מספר השורות בתעודות המשלוח הנכנסות
- ב. מספר העובדים במחסן
- ג. מספר השעות הנוספות ששולמו לעובדי המחסן
- ד. ההיקף הכספי של הקניות
- ה. מספר הפריטים שעלותם (ליחידה) נמוכה מ- 10 ₪

שאלה מספר 7

לפניכם שלושה היגדים הדנים במערכת תמחיר מבוסס פעילויות ABC:

I מערכת תמחיר מבוסס פעילויות הינה מערכת של תמחיר ישיר ולכן מתאימה לקבלת

החלטות בטווח קצר

II מערכת תמחיר מבוסס פעילויות מתאימה במיוחד למערכת תמחיר לפי תהליכים

III מערכת תמחיר מבוסס פעילויות מתאימה במיוחד לייצור המוני של סוגי מוצרים ספורים

IV מערכת התמחיר המסורתי יודעת להקצות טוב יותר את "עלות המורכבות" מאשר תמחיר

מבוסס פעילויות

בחר את האפשרות הנכונה:

א. היגד I נכון

ב. היגד II נכון

ג. היגד III נכון

ד. כל ההיגדים נכונים

ה. כל ההיגדים שגויים

שאלה מספר 8

חברת "תמירוס" דנה לאחרונה ביישום מערכת תמחיר מבוסס פעילויות.

לאחרונה קיימה החברה דיון באשר לשיטת התמחיר החדשה לעומת שיטת התמחיר שקדמה לה, שהיא השיטה המסורתית.

- I התמחיר המסורתי לא התמודד עם עלויות "לא יצרניות" כמו עלויות שיווק והפצה, מכיוון שלפי עקרונות חשבונאיים מקובלים, עלויות אלה אינן מהוות חלק מעלות המוצר. לעומת זאת, גישת תמחיר מבוסס פעילויות מתמודדת עם עלויות אלה.
- II העמסת עלויות עקיפות בגישת תמחיר מבוסס פעילויות מתעלמת מהסיבוכיות בייצור, ו"קונסט" מוצרים מובילים בעלי נפח ייצור גבוה ועלות ישרה גבוהה יחסית.
- III מערכת תמחיר מבוסס פעילויות מספקת למנהלים מידע על העלויות הרלוונטיות לקבלת החלטות.

בחר את האפשרות הנכונה:

- א. היגד I נכון
- ב. היגד II נכון
- ג. היגד III נכון
- ד. היגדים I ו-II נכונים
- ה. כל ההיגדים נכונים

שאלה מספר 9

לאחרונה החליטה חברת "צמיגי מוטי" לשקול החלפת מערכת תמחיר, וליישם בחברה מערכת תמחיר מבוסס פעילות ABC.

דירקטור א' בחברה מתנגד להצעה. לדבריו, אין טעם במעבר לשיטת תמחור שונה מזו הנהוגה בחברה. יתרה מזאת, הדבר יצור שינוי דרמטי ברווח השנתי של החברה מפעילויותיה.

דירקטור ב' מתנגד אף הוא להצעה. לדבריו, מערכת ABC מעמיסה על המלאי של החברה עלויות עקיפות כדוגמת עלויות שיווק וניהול, בעוד שעלות המלאי נדרשת לכלול אך ורק עלויות עקיפות שמקורן בייצור.

להלן מספר היגדים:

- I דירקטור א צודק
- II דירקטור ב' צודק
- III מערכת תמחיר מבוסס פעילות מפקחת באופן נאות יותר על עלויות הייצור הישירות
- IV היעד העיקרי של שיטת תמחיר מבוסס פעילויות ABC היא למקד תשומת לב ניהולית לאופן שבו נצרכים משאבי החברה

בחר את האפשרות הנכונה:

- א. רק היגד I נכון
- ב. רק היגד II נכון
- ג. רק היגד III נכון
- ד. רק היגד IV נכון
- ה. רק היגדים I ו-IV נכונים

שאלה מספר 10

חברת "המשקפיים של אפי" מייצרת שני סוגי משקפיים: שמש ומשקפי קריאה.

החברה מעסיקה מוכרים בחנות. לכל מוכר מומחיות משלו: משקפי שמש או קריאה.

להלן נתונים לגבי מוצרי החברה:

סה"כ	משקפי קריאה	משקפי שמש	
	40	20	עלות ישירה
550	350	200	שעות עבודה מוכרים
40,000	10,000	30,000	כמות מיוצרת ונמכרת
	100	50	מחיר מכירה

סך אומדן העלויות העקיפות לשבוע הינו 500,000 ₪.

הניחו כי העלויות העקיפות מועמסות לפי סך העלות הישירה של משקפי השמש הנמכרות. מהו

סכום העלויות העקיפות שיש להעמיס על סוג אחד של משקפי שמש?

- א. 40 ₪
- ב. 20 ₪
- ג. 12.5 ₪
- ד. 0.2 ₪
- ה. 10 ₪

הניחו כי העלויות העקיפות מועמסות לפי סך העלות הישירה של משקפי השמש הנמכרות. מהו סך

רווחי החברה ממכירת משקפיים (שמש וקריאה)?

- א. 1,000,000 ₪
- ב. 2,000,000 ₪
- ג. 3,000,000 ₪
- ד. 4,000,000 ₪
- ה. 5,000,000 ₪

הניחו כי החברה החליטה לזקוף את העלויות העקיפות למוצרים השונים בהתאם לשיטת התמחיר המבוסס פעילויות ABC. לשם כך נאספו הנתונים הבאים:

מחולל העלות	סכום לשבוע (₪)	סוג העלות
סך העלות הישירה של המשקפיים	200,000	מחלקת רכש
שעות עבודה מוכרים	120,000	תחזוקת משקפיים
כמות משקפיים מיוצרים ונמכרים.	180,000	אריזה ומשלוח
	500,000	סה"כ

מה סכום העלויות העקיפות שיש לייחס לזוג אחד של מקפי קריאה

- א. 20.13
- ב. 21.94
- ג. 24.02
- ד. 25.67
- ה. 28.01

הניחו כי העלויות העקיפות מועמסות לפי שיטת תמחיר מבוסס פעילויות ABC. מהו סך רווחי החברה ממכירת משקפיים (שמש וקריאה)?

- א. 1,000,000 ₪
- ב. 2,000,000 ₪
- ג. 3,000,000 ₪
- ד. 4,000,000 ₪
- ה. 5,000,000 ₪

שאלה מספר 11

חברת "האקלברי" פועלת בשלושה מגזרי פעילות:

מגזר א':	ייצור נייר
מגזר ב':	ייצור פלסטיק
מגזר ג':	ייצור מתכת

מכירות החברה מתחלקות באופן הבא:

א'	45%
ב'	15%
ג'	40%

לאחרונה פרסמה החברה את דוחותיה הכספיים לשנת 2012:

	מגזר ג'	מגזר ב'	מגזר א'	הכנסות
90,000	36,000	13,500	40,500	
(70,000)	(29,400)	(9,100)	(31,500)	עלות המכר
20,000	6,600	4,400	9,000	רווח גולמי

להלן נתונים על העלויות העקיפות בחברה. עלויות אלה אינן נכללות בעלות המכר:

2,000	הוצאות מכירה ושיווק (משתנות)
10,000	הוצאות אחזקה (משתנות)
6,000	כיול מכונות (משתנות)
1,000	הנהלה וכלליות (קבועות)

מהו שיעור הרווח התפעולי מסך המכירות של מגזר ב' לשנת 2010 כאשר בסיס העמסה

של העלויות העקיפות הינו מחזור המכירות?

- שיעור הרווח התפעולי של מגזר ב' יהיה כ- 1.1%
- שיעור הרווח התפעולי של מגזר ב' יהיה כ- 8.5%
- למגזר ב' לא יהיה רווח אלא הפסד
- שיעור הרווח התפעולי של מגזר ב' יהיה כ- 3.5%
- שיעור הרווח התפעולי של מגזר ב' יהיה כ- 11.5%

לאחר דיון בדירקטוריון החברה, הוחלט לבחון את רווחיות המגזרים לפי שיטת תמחיר מבוסס פעילות (ABC) ולפעול בהתאם לממצאים בכדי להגדיל את הרווחיות של החברה. סמנכ"ל התפעול של החברה קבע את בסיסי העברה הבאים לצורך שיטת התמחיר החדשה:

הוצאות מכירה ושיווק:	בהתאם למספר לקוחות בכל מגזר
הוצאות אחזקה:	בהתאם לסך שעות המכונה בכל מגזר
הוצאות כיוול מכונות:	בהתאם למספר המכונות בכל מגזר
הוצאות הנהלה וכלליות:	בהתאם למספר העובדים בכל מגזר

כמו כן, סיפק סמנכ"ל התפעול את הנתונים הבאים לגבי המגזרים (לשנת 2010):

מגזר	א'	ב'	ג'
כמות לקוחות	10	5	50
כמות מכונות	2	6	2
שעות עבודה לכל מכונה	2,000	3,500	1,000
מספר עובדים	20	40	100

מהו שיעור הרווח התפעולי מסך המכירות לשנת 2010 אשר יחושב במגזר ג' אם החברה

תשתמש בשיטת תמחיר מבוסס פעילויות להעמסת העלויות העקיפות:

א. שיעור הרווח התפעולי במגזר ג' יהיה כ-

1.1%

ב. שיעור הרווח התפעולי במגזר ג' יהיה כ-4%

ג. שיעור הרווח התפעולי במגזר ג' יהיה כ-

14.5%

ד. שיעור הרווח התפעולי במגזר ג' יהיה כ-

6.9%

ה. למגזר ג' לא יהיה רווח אלא הפסד

הניחו עתה כי החברה שוקלת להפסיק את פעילותו של מגזר א', דבר שבהכרח ייתר את פעילות

מגזר ב'. הניחו כי בעקבות הסגירה לא יחול כל שינוי בסך העלויות הקבועות (הנהלה וכלליות).

חשבו את השפעת מהלך זה על הרווח התפעולי של החברה לשנת 2010 כפי שחושב על בסיס שיטת

תמחיר מבוסס פעילות:

א. הרווח התפעולי של החברה יהיה גבוה ב- 1,121 ₪

ב. לא יהיה כל שינוי ברווח התפעולי של החברה

ג. הרווח התפעולי של החברה יהיה נמוך ב- 5,400 ₪

ד. הרווח התפעולי של החברה יהיה גבוה ב- 1,500 ₪

ה. הרווח התפעולי של החברה יהיה נמוך ב- 6,000 ₪

דף נוסחאות

חומר גלם

סטיית כמות = סטיית יעילות

$$\begin{array}{l} \text{סטיית כמות} = \text{מחיר תקן} \\ \text{חומר גלם} \quad \quad \quad \text{חומר גלם *} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{כמות תקן} - \text{כמות בפועל} \\ \text{(חומר גלם)} \quad \quad \text{(חומר גלם)} \end{array}$$

סטיית מחיר = סטיית תעריף

$$\begin{array}{l} \text{סטיית מחיר} = \text{כמות בפועל של} \\ \text{חומר גלם} \quad \quad \quad \text{חומר גלם *} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{מחיר תקן} - \text{מחיר בפועל} \\ \text{(חומר גלם)} \quad \quad \text{(חומר גלם)} \end{array}$$

עבודה

סטיית כמות = סטיית יעילות

$$\begin{array}{l} \text{סטיית כמות} = \text{מחיר תקן} \\ \text{עבודה} \quad \quad \quad \text{עבודה *} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{כמות תקן} - \text{כמות בפועל} \\ \text{(עבודה)} \quad \quad \text{(עבודה)} \end{array}$$

סטיית מחיר = סטיית תעריף

$$\begin{array}{l} \text{סטיית מחיר} = \text{כמות בפועל של} \\ \text{עבודה} \quad \quad \quad \text{עבודה *} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{מחיר תקן} - \text{מחיר בפועל} \\ \text{(עבודה)} \quad \quad \text{(עבודה)} \end{array}$$

F = סטייה לטובה

U = סטייה לרעה

סטיית תמהיל = מחיר תקן * (כמות בפועל תמהיל תקני -
 כמות בפועל)

סטיית מגוון/תשואה = מחיר תקן * (כמות תקן -
 כמות בפועל תמהיל תקני)

סטיית מגוון/תשואה + סטיית תמהיל = סה"כ סטיית כמות

MIX = סטיית תמהיל = סטיית הרכב

YIELD = סטיית תשואה = סטיית תוצר = סטיית מגוון

סטיית עלויות עקיפותסטיית יעילות = סטייה של העלויות העקיפות המשתנות

תעריף תקן להעמסת עלויות משתנות * (בסיס העמסה בפועל –

תקן לבסיס העמסה ליחידה * כמות יחידות בפועל)

סטיית היקף (נפח) = סטייה של העלויות העקיפות הקבועות

תעריף תקן להעמסת עלויות קבועות * (תקן לבסיס העמסה ליחידה * כמות יחידות בפועל

– כמות תקנית של בסיס העמסה)

תקציב

סטיית התקציב = סטיית תקציב עלויות משתנות + סטיית תקציב עלויות קבועות

סטיית תקציב עלויות משתנות = תעריף העמסת עלויות עקיפות משתנות * בסיס העמסה

בפועל – עלויות משתנות בפועל

סטיית תקציב עלויות קבועות = תעריף העמסת עלויות עקיפות קבועות * בסיס העמסה

לפי התקן – עלויות קבועות בפועל

סטיית חסר או יתר בעלויות משתנות = סטיית יעילות + סטיית תקציב עלויות משתנות

סטיית חסר או יתר בעלויות קבועות = סטיית היקף + סטיית תקציב עלויות קבועות